

Drechtwerk Jaarstukken 2018

Datum: 13 maart 2019

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag 2018.....	4
1.1 Verslag directie.....	5
Bedrijfsresultaten	6
Effecten van verlofdagen niet ambtelijk personeel Werxaam BV	6
Voorstel	6
1.3.1 DWGroen.....	8
1.3.3 WerXaam.....	10
1.3.4 DrechtstedenActief.....	11
Directeur DrechtstedenActief1.4 De organisatie.....	12
1.5 Bestuur, Management en Ondernemingsraad	14
1.6 Bericht van de Ondernemingsraad.....	15
1.7 Personeel & Organisatie.....	16
1.7.1 Arbeidsvoorwaarden.....	16
1.7.2 Verzuim.....	16
1.7.3 Groepsvervoer	17
1.7.4 Personenvervoer.....	17
1.7.5 Schuldhulpverlening	18
1.7.6 Ongewenste omgangsvormen	18
1.7.7 Salarisadministratie	19
1.7.8 BHV/KAM	19
1.7.9 Opleidingen BHV	19
1.8 Programmaverantwoording	20
1.8.1 Financiële verantwoording Programma Drechtwerk	21
1.9 De Paragrafen	24
1.9.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	24
1.9.2 Onderhoud kapitaalgoederen	26
1.9.3 Financiering.....	26
1.9.4 Gemeenten	29
1.9.5 Verbonden partijen	30
1.9.6 Paragraaf Bedrijfsvoering.....	32
2. Jaarrekening 2018.....	33
2.1 Balans per 31 december	34
2.2 Overzicht Baten en Lasten	36
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	37
2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018.....	40
2.4.1 VASTE ACTIVA	40

2.4.2 VLOTTENDE ACTIVA	41
2.4.3 VASTE PASSIVA.....	43
2.4.4 VLOTTENDE PASSIVA	45
2.5 Toelichting op het overzicht van Baten en Lasten	47
2.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen.....	54
2.7 Controle verklaring van de onafhankelijk accountant	56
3. Overige informatie 2018	57
3.1 Sociale gegevens	58
3.2 Afkortingen	62

1.Jaarverslag 2018

1.1 Verslag directie

Voorwoord

In 2018 heeft Drechtwerk verder gewerkt aan het invullen van de toekomstvisie zoals die in de zomer van 2017 is opgesteld. Deze visie, die is ingegeven door het besluit van het bestuur om Drechtwerk niet eindig te laten zijn, maar een actieve rol te laten spelen binnen het sociaal domein, heeft als kenmerk dat Drechtwerk haar wettelijke taken naar de SW geïndiceerde medewerkers blijft invullen.

Daarnaast zal, meer dan in het verleden, gekeken worden naar de ontwikkelmogelijkheden van deze individuele medewerkers. Drechtwerk wil in dat verband niet alleen een rol vervullen voor de oorspronkelijke SW- doelgroep. Zij stelt zich nadrukkelijk open voor samenwerking met andere organisaties die mensen bijstaan op hun weg naar reguliere arbeid.

Naast de doelstelling om een breed palet van leer- werkmogelijkheden aan te bieden aan verschillende doelgroepen, wil Drechtwerk ook op financieel gebied goed presteren. Daarmee wordt tevens geprobeerd om de gemeentelijke bijdrage aan Drechtwerk mogelijk te beperken. Het hier gepresenteerde jaarresultaat ten opzichte van de (twee jaar geleden opgestelde) begroting, laat zien dat daar stappen in zijn gemaakt.

Voor het grootste deel zijn de twee bedrijfsonderdelen van Drechtwerk debet aan dit meevallende resultaat. Nadat in 2017 besloten het groenbedrijf voor Drechtwerk te behouden, is ingezet om meer opdrachten bij aangesloten gemeenten binnen te halen. Dat is in 2018 gelukt met als gevolg dat ver weggelegde werken konden worden afgesloten en Drechtwerk Groen voor het eerst een positief bedrijfsresultaat heeft kunnen neerzetten. Omdat het afgelopen jaar de productie en de toegevoegde waarde bij Drechtwerkactief hoger was dan voorheen, heeft ook dit bedrijfsonderdeel een beter resultaat geleverd dan op grond van de begroting kon worden verwacht.

Het gunstige resultaat in 2017 van Frisfacilitair, waarvan Drechtwerk nog steeds 47% van de aandelen in bezit heeft, heeft geleid tot een dividenduitkering van € 98.000. Deze is in de loop van 2018 uitgekeerd. Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 4 juli heeft Drechtwerk zich in het afgelopen jaar voorbereid op verdere samenwerking met de SDD. Om die reden had zij eerder al haar b.v. Diversiteit ter beschikking gesteld voor de in te richten gemeenschappelijke Drechtwerk detacheren b.v. Die b.v. is in de loop van 2018 voor wat betreft het P- gedeelte ingericht.

In 2019 zal de SW- kamer vanuit Drechtwerk worden gevuld. Om de toekomstige samenwerking met de SDD verder te stroomlijnen, heeft Drechtwerk haar twee werkbedrijven in een bedrijf, Drechtwerk b.v. ondergebracht. De samenwerking met de SDD heeft in 2018 verder vorm gekregen in de oprichting van Perspct. In dit project werken SDD en Drechtwerk (en aanvankelijk ook PI Dordrecht) samen om de drie doelgroepen te begeleiden bij uitstroom naar regulier werk. In december 2018 heeft Staatssecretaris Van Ark het officiële startsein gegeven voor dit experiment. In 2019 zal dit worden geëvalueerd en wordt er, bij goed resultaat, een businessplan uitgewerkt om deze activiteit een vaste plaats te geven als eerste samenwerkingsresultaat tussen de SDD en Drechtwerk.

Bedrijfsresultaten

De jaarrekening 2018 laat t.o.v. de laatste bestuursrapportage een verdere verlaging van de gemeentelijk bijdragen zien. Het uiteindelijke jaarrekening resultaat (t.o.v. de 2de Burap) geeft een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van ruim € 900.000,-.

Hieronder worden op hoofdlijnen de grootste afwijkingen ten opzichte van de 2de vastgestelde bestuursrapportage in beeld gebracht. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat alle posten incidenteel van karakter zijn, in het prognose traject voor het opstellen van de begroting 2020 wordt het resultaat van deze jaarrekening alleen meegenomen waar een het een doorwerkend effect betreft.

Positieve ontwikkelingen voor Drechtwerk t.o.v. 2de Burap op hoofdlijn:

Stijging van de totale (netto) opbrengsten	€ 382.000
Minder kosten ingehuurd personeel	€ 15.000
Minder kapitaalslasten (rente & afschrijving)	€ 54.000
Minder energiekosten	€ 30.000
Minder onderhoudskosten	€ 31.000
Minder negatief Subsidieresultaat	€ 50.000
Effect positieve resultaat Groen BV	€ 235.000
Definitieve winstuitkering (dividend) Fris BV	€ 98.000
Afname voorziening t.b.v. verlofstuwmeer (afname)	€ 77.000
Vrijval voorziening Wet Werk & Zekerheid	€ 14.000
Overig incidentele baten (diversen kleine posten)	€ 15.000
Hogere incidentele lasten	€ 56.000

Totaal positief: € 945.000

Effecten van verlofdagen niet ambtelijk personeel Werxaam BV

De Werxaam BV van Drechtwerk is op basis van de verslaggevingsregels BW2 titel 9 verplicht de per ultimo boekjaar opgebouwde verlofrechten te voorzien in de balans. In het verleden heeft de vorming van deze voorziening echter niet plaatsgevonden met als reden dat Werxaam BV de kosten van verlof integraal kan doorberekenen aan de opdrachtgevers.

In samenspraak met de huidige accountant (BDO) is, gezien de significante omvang van de opgebouwde verlofrechten, besloten (conform wetgeving) de verlofrechten in 2018 net als het voorgaand jaar op te nemen op de balans van Werxaam Bv en integraal worden doorberekend aan de opdrachtgevers voor de periode van de detacheringsovereenkomsten.

In het jaar 2017 heeft dit geleid tot een eenmalig significante verrekening, voor het jaar 2018 is het slechts een balansmutatie. In hoofdstuk 2.5 zijn de gedetailleerdere financiële overzichten conform begroting opgenomen.

Voorstel

Het bestuur wordt gevraagd de voorliggende jaarrekening 2018 vast te stellen, het resultaat na dekkingsmiddelen aan de gemeenten uit te keren als vermindering op de verliesbijdrage zoals begroot in 2018.

J.J.M. Thielen
Algemeen Directeur

1.2 Bedrijfsvoering

In 2018 is, net als het jaar er voor, veel aandacht geweest voor het optimaliseren van de bedrijfsvoering. Daarbij is energie besteed aan het verhogen van de omzet bij het groenbedrijf en het laten groeien van de toegevoegde waarde bij Drechtwerk Actief.

De verbetering van de samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden heeft evenzeer haar beslag gekregen in dit verslagjaar. Zo is er een multidisciplinair team ingericht om het detacheren van SW medewerkers te verbeteren, is er samen gewerkt aan de oprichting en inrichting van een nieuwe gemeenschappelijke detacherings b.v. en hebben we vorm gegeven aan het experiment Perspct, waarbij mensen uit verschillende doelgroepen naar regulier werk worden geleid.

Om Drechtwerk voor te bereiden op verdere samengang met de SDD zijn de twee werkbedrijven van Drechtwerk ondergebracht in een b.v., Drechtwerk b.v. Daarna worden stappen gezet om zowel financieel, als fiscaal deze b.v. optimaal in te passen in het geheel van de organisatie. Dit houdt onder ander in dat er afspraken gemaakt worden tussen de b.v. en het moederbedrijf over huur van (delen van) het pand, de wijze waarop het moederbedrijf personeel ter beschikking stelt en hoe de resultaten van de afzonderlijke bedrijfsonderdelen fiscaal gunstig kunnen worden ingepast in het resultaat van de holding. In 2019 zal dit proces worden afgerond.

Met het oog op het vertrek van enkele sleutelfunctionarissen binnen Drechtwerk is in het derde kwartaal gestart met een onderzoek naar de meest wenselijke ICT omgeving voor Drechtwerk. Tevens zijn we er in geslaagd de komende vacature hoofd salarisadministratie in te vullen.

Na een tumultueuze start aan het begin van het verslagjaar, heeft de ondernemingsraad van Drechtwerk na haar verkiezingen afgelopen zomer een gedeeltelijk nieuwe samenstelling. Onder leiding van de nieuwe voorzitter en na toevoeging van een ambtelijk secretaris heeft Drechtwerk weer een goed functionerende OR die bereid en in staat is om waar nodig de directie te adviseren en bij te staan bij de ontwikkelingen.

Ook in dit verslagjaar heeft Drechtwerk oog gehad voor het expireren van afspraken met bedrijven met het oog op de noodzaak tot Europese aanbesteding. Dat heeft er toe geleid dat, mede op advies van de accountant, enkele afspraken zijn herzien.

1.3 Werkbedrijven

1.3.1 DWGroen

Het behaalde exploitatieresultaat is substantieel positiever dan de in de 2de Burap afgegeven verwachting. Er werd gerekend met een verwacht eindejaar resultaat van € 11.000,- (positief). Dat is nu op € 246.000,- uitgekomen.

Mede door inspanningen van de deelnemende gemeenten zijn wij er van januari t/m maart in geslaagd qua werkzaamheden en gerealiseerd resultaat, deze periode beter af te sluiten dan in de jaren hiervoor. De basis voor een goed eindresultaat was hiermee gelegd. Wat ons betreft kan de spreuk "Help Jan splinter door de winter" worden vervangen door "samen met DrechtwerkGroen, zonder beperking, ieder seizoen".

Het weer heeft zeker bijgedragen aan het uiteindelijk resultaat. Minder groei betekent minder benodigde inzet op het gebied van maaiwerk. Wel betekende de langdurige droogte en warmte meer inzet op: water geven, zwerfvuilruimen, legen van afvalbakken en een groter aantal weekendbeurten. De gerealiseerde omzet vanuit de Drechtsteden lag ruim 400K hoger dan in 2017. De vernieuwde samenwerking met de gemeente Zwijndrecht heeft hieraan voor een belangrijk deel bijgedragen. Daarnaast werd bij bijna alle gemeenten een plus in de omzet gerealiseerd.

De omzet voor het Parkschap Nationaal Park De Biesbosch en de SROI-opdracht van GKB t.b.v. onderhoudswerkzaamheden in de gemeente HI-Ambacht liepen terug t.o.v. 2017.

In februari/maart zijn we in samenwerking met BBD gestart met de werving en selectie van mensen uit de Participatiewet (seizoenwerkers) om in het seizoen (mei - november) onze capaciteit uit te breiden. In mei en juni zijn in totaal 19 medewerkers gestart. Deze medewerkers doen ervaring en kennis op waardoor hun kansen op de arbeidsmarkt toenemen, daarnaast zijn ze gedurende een halfjaar uit de uitkering. Merendeel van de seizoenwerkers is alleenstaand (16). Financieel betekent dit voor de Drechtsteden $16 \times 6\text{mnd} \times € 996,56 + 3 \times 6\text{mnd} \times € 1.423,66 = € 121.295$ minder uitkeringskosten. Los van dit economisch belang zorgt werk voor structuur in het leven, een omgeving met collega's en contacten en het gevoel "mee te doen in de maatschappij".

Ook in 2018 heeft de gerichte training van het lager kader (Voorliedentraject) door het jaar heen zijn beslag gehad. In 2019 zal dit een verder vervolg krijgen. De vakopleidingen (motorkettingzagen, bosmaaier) en BHV zijn gedurende het jaar gehouden. Ook de trainingen: veilig werken aan de weg, wet Natuurbescherming niveau 2 en 3, VCA en BVO hebben plaats gehad.

IOP-gesprekken zijn grotendeels afgerond, met soms nog een enkel gesprek wat in januari 2019 wordt gehouden. De gesprekken met de uitvoerders en leiding worden jaarlijks voor 15 maart gehouden. Het ziekteverzuim is in 2018 t.o.v. 2017 gezakt naar 7,79%. Ruim 6% betreft lang verzuim en voornamelijk langdurig zieken.

Het verlofstuwmeer is t.o.v. 2017 afgebouwd.

In 2018 hebben wij ons ingespannen om het aansturend kader (meewerkend voorlieden) te versterken, hier zijn wij slechts gedeeltelijk in geslaagd. Door personeel mutaties is er wederom een acute vraag om deze operationeel belangrijke groep te versterken. Hier zal dan ook in 2019 direct aandacht voor zijn. De bezetting gemiddeld over het jaar bezien ligt t.o.v. 2017 lager. Met name de groep SW-medewerkers is gedaald met ca. 11 fte.

Het jaar was in ieder geval een bijzonder weerjaar. Van zeer zware storm in januari, ijskoud winterweer eind februari, extreme droogte en langdurige hitte in de zomer, alles kwam voorbij in 2018. E.e.a. had tot gevolg dat wij eind februari en in juli/augustus een aantal malen onze werktijden op de extremen van het weer hebben aangepast. Hetzelfde deed de natuur, een groeispurt in mei/juni, gevolgd door nauwelijks groei in juli/augustus met een fikse groeispurt in september/oktober. Aan het einde van het groeiseizoen was als gevolg van het droge weer een neerslagtekort in heel Nederland. Ook in het najaar bleef de hoeveelheid neerslag achter op het gemiddelde voor die periode.

De ingezette koers, meer omzet en werk in de maanden buiten het groeiseizoen, heeft het beoogde resultaat opgeleverd. Dit was niet mogelijk geweest zonder de opdrachten van de gemeenten Drechtsteden en BAR-gemeenten. De omzetverdeling over de maanden is hierdoor evenwichtiger geworden, en ons resultaat sterk verbeterd. Uiteraard spelen kostenbeheersing en efficiënte inzet van medewerkers ook een rol. Efficiëntere inzet door bestek Nieuwegein niet meer te verlengen en ook minder groepsdetacheringen, waardoor wij weer meer regie op ons werk verkregen. Door alle positieve geluiden binnen DrechtwerkGroen van het afgelopen jaar, zijn medewerkers weer trots op hun bedrijf.

Passend werk verdeeld over de maanden van het jaar, betrokkenheid van alle partijen, inzet van medewerkers en tijdelijke krachten hebben geleid tot het positieve resultaat in 2018.

Peter van Klooster
Directeur DWGroen BV

1.3.3 WerXaam

Sinds 2006 is WerXaam, als personeels- BV van Drechtwerk, het antwoord op de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.

Drechtwerk bekleedt in overheidsland een bijzondere positie. Enerzijds is Drechtwerk een publieke rechtspersoon in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, die de Wet Sociale werkvoorziening uitvoert in opdracht van gemeenten. Anderzijds opereert Drechtwerk - als aanbieder van diensten en producten - te midden van diverse private markten en ondernemingen.

Op deze markten wordt flexibiliteit gevraagd, ook op het gebied van aanstelling en ontslag. Deze flexibiliteit kan echter niet altijd gegeven worden ten aanzien van het ambtelijk personeel.

Om te voorkomen dat een derde rechtspositie in de Drechtwerkorganisatie tot teveel arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-BV zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtspositie.

Payroller voor bijstandsgerechtigden

Op verzoek van de Sociale Dienst Drechtsteden vervult WerXaam sinds medio 2014 naast bovengenoemde werkzaamheden de rol van payroller voor de gedetacheerde mensen uit de bijstand en inmiddels ook vanuit de participatiewet. Deze werkzaamheden voeren wij uit voor rekening en risico van de SDD. In 2018 betrof dit gemiddeld 87,92 FTE, met op het maximum ruim 100 FTE.

Winst- / verliesbestemming

Niet van toepassing.

1.3.4 DrechtstedenActief

Vanaf 2015 is binnen DrechtstedenActief de koers ingezet om zich te richten op alle doelgroepen binnen de participatiewet en dus niet alleen maar op de mensen met een WSW-indicatie. Deze richting is vastgehouden tot en met 2017. De knowhow en bedrevenheid in het begeleiden van mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt wordt ingezet voor alle kandidaten vanuit de participatiewet. In 2018 heeft DrechtstedenActief de focus meer gelegd op het uitvoeren van leerwerktrajecten en is er voorzichtig een start gemaakt met de transformatie naar een Leerwerkbedrijf. Het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar regulier werk is de voornaamste doelstelling. Dit is geheel in de lijn van de missie en visie van Drechtwerk. Dagbesteding en participatieplekken zullen daar nog zeker deel van uit blijven maken. Zowel kandidaten in de dagbesteding als op participatieplekken kunnen door de juiste begeleiding leiden tot een hogere trede op de maatschappelijke ladder. Werk is een belangrijk middel om mensen te ontwikkelen richting een hoger niveau of juist om iemand stabiel te houden en niet af te laten glijden naar een (duurdere) zorginstelling.

Ultimo 2018 zijn er bij DrechtstedenActief 456 fte in dienst met een WSW-dienstverband. Ten opzichte van 2017 is dit aantal met 25 gedaald. Ook de staf (WerXaam / AP) is hier op aangepast. Een krimp van 2,1 fte van 24,4 fte in 2017 naar 22,3 fte in 2018.

Naast de groep medewerkers met een WSW-contract werd er in 2018 een passende plek geboden aan 104 mensen uit een andere doelgroep:

Participatieplekken:	38 personen
Baanbrekend Drechtsteden:	27 personen (mensen die tussen 2 banen in zitten)
Dagbesteding:	20 personen
Beschut Werkers:	18 personen

Het aantal participatieplekken, kandidaten vanuit Baanbrekend Drechtsteden en Dagbesteders is ongeveer gelijk gebleven. Er zijn wel 18 personen ingestroomd via Beschut Werken. Dit aantal zal de komende jaren groeien.

Tevens zijn er (leerwerk)trajecten uitgevoerd voor 51 personen.

Leerwerktraject heftruck:	15 personen
Taalwerkstages:	18 personen
Re-integratie:	11 personen
Werken aan Werk:	7 personen (project SDD)

In het kader van de transformatie naar een Leerwerkbedrijf en samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden is er eind 2018 gestart met een pilot waarin Sociale Dienst Drechtsteden, Penitentiaire Inrichting en Drechtwerk samenwerken om zo mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de Drechtsteden van deze drie partijen een leerwerktraject aan te bieden met als doel door te stromen naar een betaalde baan. Het Project genaamd "Perspct" zal in 2019 groeien om zo een groot aantal mensen te kunnen bedienen. De kracht zit in de samenwerking tussen de drie partijen.

Om de samenwerking met de SDD nog meer vorm te geven is er een MDT (Multi Disciplinair Team) gestart waarin DSA en SDD eens per maand samen om tafel zitten om ontwikkeling en doorstroom te bespreken op operationeel en strategisch niveau. Door deze gezamenlijke aanpak kunnen medewerkers sneller en duurzamer geplaatst/herplaatst worden op een detachingsplek. Sneller omdat er met de juiste personen om tafel efficiënt geschakeld kan worden. Duurzamer omdat er in een aantal gevallen eerst gericht ontwikkeld wordt waardoor terugval minder wordt.

In 2018 is er een training geweest voor het middenkader waarin het herkennen van psychische beperkingen en het omgaan met deze medewerkers centraal stond. Ieder jaar wordt er een training/scholing gegeven door professionals om de kennis up-to-date te houden.

Het ziekteverzuim is binnen DrechtstedenActief al een aantal jaar redelijk stabiel maar er is wel een lichte stijging te zien van een half procent afgelopen jaar. In 2017 kwamen we gemiddeld uit op 11,98% en in 2018 was het gemiddelde 12,55%. Dit is onder de benchmark van wat er landelijk in SW-land wordt gescoord. Als je bedenkt dat het binnen DrechtstedenActief om de "zwakste" groep gaat, is dit dus een goede score. Daarbij komt dat DrechtstedenActief het bedrijf is dat medewerkers die bij andere Drechtwerk-onderdelen niet meer mee kunnen komen een plek biedt. Vaak gaat het hier om medewerkers met een verzuimdossier.

Het gerealiseerde negatieve exploitatieresultaat in 2018 is -€ 2.066.000 Dit is een substantiële verbetering ten opzichte van het verwachte einde jaarresultaat in de 2de Burap 2018 waar deze nog gepresenteerd was op -€ 2.899.000,-. Een (positief) verschil van € 833.000,-.

Omdat DSA in 2018 nog onderdeel is van Drechtwerk, zijn deze effecten in de totaal consolidatie binnen de jaarrekening opgenomen. Een onderdeel van dit "resultaat" is de verdeelsystematiek binnen Drechtwerk op SW lonen en SW subsidie en heeft dus een neutraal effect, dit betreft een bedrag van € 453.000,-.

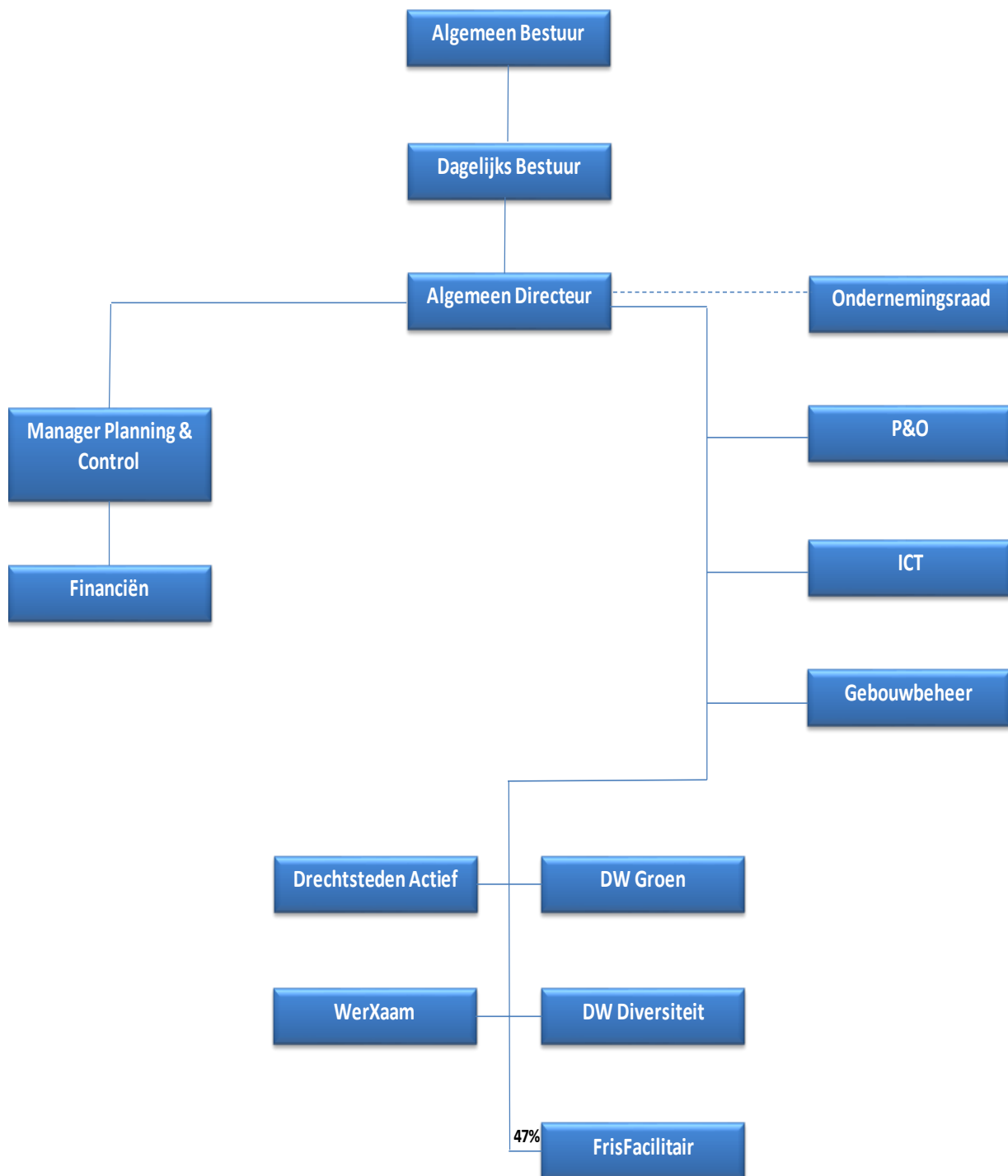
De resterende (ruim) € 380.000,- heeft wel een "netto" effect op de jaarrekening van Drechtwerk. Dit positieve verschil wordt vooral veroorzaakt door een hogere realisatie van de toegevoegde waarde van 400.000 euro ten opzichte van het budget. Vooral de opbrengsten uit productie waren hoger dan begroot. Strakke sturing op verkoopmarges en efficiency in de productie zorgen voor het grootste deel van de hogere TW. Ook de afdeling Arbeid & Participatie doet het iets beter dan begroot.

In 2019 zal de samenwerking met de SDD nog nauwer worden en zal DrechtstedenActief worden omgevormd tot een Leerwerkbedrijf dat verder zal gaan onder de naam DrechtwerkActief. Samen met DrechtwerkGroen vormen zij één B.V..

Richard van Velzen
Directeur DrechtstedenActief

1.4 De organisatie

1.5 Bestuur, Management en Ondernemingsraad

Algemeen Bestuur

de heer P.J. Heijkoop*	- Gemeente Dordrecht
de heer A. Flach	- Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
de heer R. Kreukniet	- Gemeente Zwijndrecht (t/m 4 april 2018)
de heer T. Jansen	- Gemeente Zwijndrecht (m.i.v. 4 juli 2018)
mevrouw J.R. Reuwer	- Gemeente Papendrecht (t/m 4 april 2018)
de heer P. Paans	- Gemeente Papendrecht (m.i.v. 4 juli 2018)
mevrouw H. Visser	- Gemeente Sliedrecht
de heer P. Verheij*	- Gemeente Alblasterdam
de heer A. Verberk	- klankbord lid (t/m/ 4 juli 2018)

* Tevens lid Dagelijks Bestuur

Directie

de heer J.J.M. Thielen	- Algemeen Directeur

MT

de heer J.M. van Batenburg	- Manager Finance & Control
mevrouw J. Kooy	- Manager P&O
de heer P. van Klooster	- Directeur DWGroen
de heer R. van Velzen	- Directeur DrechtstedenActief

Ondernemingsraad

Dagelijks Bestuur:

de heer L. van Houwelingen voorzitter (tot juli 2018)
mevrouw N. van Alten voorzitter (vanaf oktober 2018)
mevrouw D. Versloot secretaris (vanaf oktober 2018)
de heer M. van den Bos secretaris (tot juli 2018) en (vanaf oktober 2018) plaatsvervangend voorzitter

Leden:

de heer A. Baas
de heer P. van Genderen
de heer W. Visser
de heer F. Beijl (vanaf oktober 2018)
de heer R. Esman
de heer B. Kruithof (vanaf oktober 2018)
de heer F. van Dalen (vanaf oktober 2018)
de heer R. Heblj (vanaf oktober 2018)
de heer P. van Amerongen (tot juli 2018)
de heer T. de Waard (tot september 2018)
de heer C. Spaan (tot september 2018)

Ambtelijk secretaris:

de heer L. van den Berg

1.6 Bericht van de Ondernemingsraad

Bericht van de Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad heeft een bewogen jaar achter de rug. Er zijn diverse instemmingsverzoeken en adviesaanvragen gedaan door de directie. In september zijn er verkiezingen gehouden en is er een nieuwe Ondernemingsraad gekozen die in oktober op training is geweest. Tijdens de tweedaagse training is afgesproken dat we vroeg bij besluiten willen worden betrokken. Hierdoor kan worden meegedacht en meer invloed worden uitgeoefend. Ook wil de Ondernemingsraad de communicatie met de achterban verbeteren. Hiermee zijn we in maart begonnen door periodiek de nieuwsbrief De Raadgever, te laten verschijnen. We houden op deze manier medewerkers op hoogte van wat er ter tafel komt bij de raad, welke standpunten we innemen en hoe we de directie adviseren.

Advies en instemming

Er zijn in 2018 diverse advies- en instemmingsverzoeken door de directie bij de Ondernemingsraad ingediend. Na kritische toetsing heeft de Ondernemingsraad positief geadviseerd of instemming verleend. Onderstaand de belangrijkste:

- Vorming Drechtwerk BV;
- Evaluatie Arbo Triple One;
- Opheffen afdeling 410
- Alcohol- en drugsbeleid;
- Aanpassingen i.v.m. wijziging ARBO wet

Gemeenschappelijke b.v. voor DrechtwerkActief en DrechtwerkGroen

De directie heeft advies gevraagd over het nieuwe organisatiemodel dat nodig is om beter te kunnen aansluiten bij de missie en visie. Bovendien kan op deze manier efficiënter worden gewerkt.

De Ondernemingsraad heeft positief geadviseerd onder de voorwaarde dat de wijziging geen gevolgen heeft voor de positie van het personeel en benadrukt dat het voltallige personeel wordt geïnformeerd over deze ontwikkeling.

Evaluatie Arbo Triple One

In november was er een evaluatiegesprek met ATO, de directie en de OR. Hierbij zijn de procedure bij ziekmelden, de afhandeling van klachten en het arbeidsomstandigheden spreekuur aan de orde geweest. Bij de OR waren signalen binnengekomen dat medewerkers zich soms geïntimideerd voelen als ze zich ziekmelden. Dit wordt betreurd en is vanzelfsprekend niet de bedoeling. ATO heeft uitleg gegeven over de procedure bij ziekmeldingen en toegezegd aandacht te zullen besteden aan ingediende klachten.

Opheffen afdeling 410

In september heeft de directie advies gevraagd over het opheffen van afdeling 410. Deze maatregel was nodig om tot een evenwichtiger samenstelling van de productieafdelingen te komen. De Ondernemingsraad heeft aangedrongen op een zorgvuldige begeleiding van betrokkenen. Ook is aandacht gevraagd voor medewerkers die een prikkelarme werkomgeving nodig hebben. Onder andere onder deze voorwaarde heeft de Ondernemingsraad positief geadviseerd.

Alcohol- en drugsbeleid

Het is om veiligheidsredenen niet toegestaan bij Drechtwerk werkzaamheden te verrichten, wanneer een medewerker onder invloed is van alcohol of drugs. Als hiervoor toch signalen zijn, kan een test worden afgenomen. Er is beleid vastgesteld om deze test uit te voeren en wie daarvoor mag worden ingezet.

Aanpassingen i.v.m. wijziging Arbowet

Door de nieuwe Arbeidsomstandighedenwet was het noodzakelijk het contract met Arbo Triple One aan te passen. Er zijn protocollen voor het Arbeidsomstandigheden spreekuur en de Second Opinion bij een andere bedrijfsarts opgesteld. Op verzoek van de Ondernemingsraad is in het protocol voor het speciale spreekuur opgenomen dat dit consult ook op een externe locatie kan plaatsvinden.

1.7 Personeel & Organisatie

1.7.1 Arbeidsvoorwaarden

Salarisontwikkeling Wsw

Net als in 2017, zijn in 2018 de salarissen van SW-medewerkers verhoogd als gevolg van een in 2015 bereikt cao-akkoord. De lonen gebaseerd op het wettelijke minimumloon (WML) zijn met 1,84% gestegen. De lonen hierboven met 2,2%. De gemeenten hebben van het Rijk een vergoeding voor deze loon-prijscompensatie voor de SW ontvangen.

Wijziging lonen ambtelijk- en WerXaam personeel

De cao voor het ambtelijke en WerXaam personeel heeft een looptijd tot 1 januari 2019. Hierin is geen verhoging voor de lonen in 2018 opgenomen, wel een verhoging van het IKB met 0,25 % per 1 juli.

Verzelfstandiging: van ambtenaar naar medewerker van WerXaam bv

Al enige tijd verzelfstandigt Drechtwerk bedrijfsonderdelen. Bedrijfsactiviteiten die eerst binnen de Gemeenschappelijke Regeling werden uitgevoerd, worden in een afgesplitste juridische entiteit gepositioneerd. Zo is de assemblage van elektronische componenten ondergebracht in een afzonderlijke bv, Assemblage bv, waarvoor in 2016 een nieuwe eigenaar is gevonden. In verband daarmee zijn in 2018 2 ambtelijke medewerkers, die nadien bij Assemblage bv zijn gaan werken, uit dienst gegaan bij de GR en in dienst getreden bij de personeels-bv van Drechtwerk, WerXaam bv. Vanuit die bv worden zij gedetacheerd. De materiële arbeidsvoorwaarden zijn voor hen niet veranderd. Een zelfde verschuiving heeft plaatsgevonden voor het ambtelijke personeel (11 personen) dat werkzaam is bij DrechtwerkActief. In verband met de verzelfstandiging van dat bedrijfsonderdeel per 1 januari 2019, zijn ook zij in 2018 uit dienst gegaan bij Drechtwerk en in 2019 in dienst getreden van WerXaam bv, met behoud van hun materiële rechtspositie.

1.7.2 Verzuim

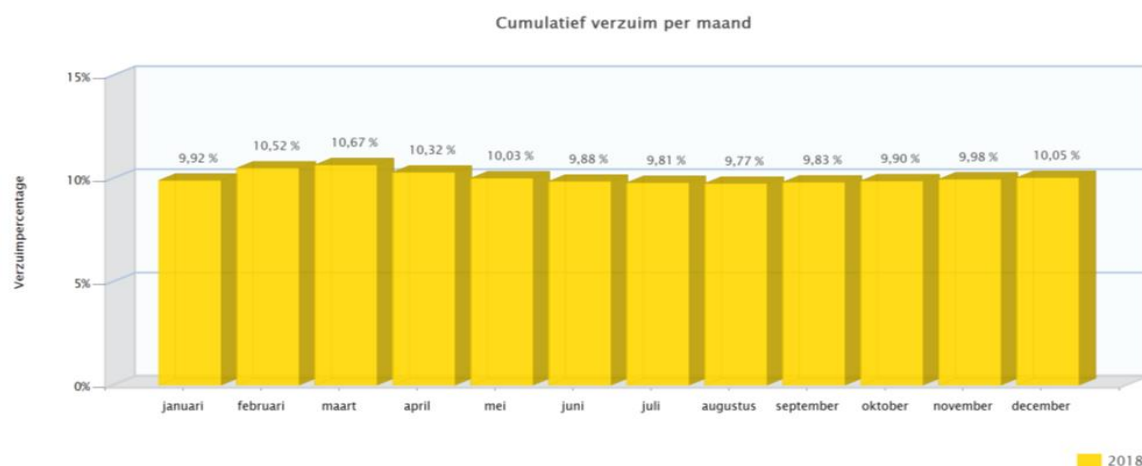
2018 is afgesloten met een verzuimpercentage van 10,2 %.

Het verzuim onder de sw-doelgroep is 10,7%, onder de ambtenaren en WerXamers 4,7%. De stijging van het verzuimpercentage is met name veroorzaakt door een stijging van de meldingsfrequentie, van 1,35 in 2017 naar 1,50 in 2018. De meldingsfrequentie is nog steeds significant lager dan de stijging in het landelijke gemiddelde. Daar zien we een stijging van 1,81 naar 1,85.

Helaas betekent dit dat het in 2018 niet gelukt is om onder de 10% te blijven, zoals in voorgaande jaren. Drechtwerk hoort op dit vlak wel bij de beste presterende SW organisaties. De reden hiervan is het feit dat het verzuim in de branche is gestegen. Zo zien we dat Drechtwerk onder de SW-bedrijven met 1000-1500 medewerker het beste scoort. Uit de benchmark blijkt dat het verzuimpercentage van SW-bedrijven gemiddeld 14% is.

Drechtwerk heeft ervoor gekozen niet deel te nemen aan de aanbesteding, georganiseerd door Cedris met betrekking tot arbodienstverlening. Met de huidige arbodienstverlener zijn wij een contract aangegaan voor de duur van 1 jaar.

1.7.3 Groepsvervoer

Per 1 mei 2017 biedt Drechtwerk geen groepsvervoer meer aan. Een groep medewerkers dat van het groepsvervoer gebruik maakte was in staat om met ingang van deze datum, zonder enige vorm van training, zelfstandig te gaan reizen. Een andere groep is intensief begeleid door medewerkers van Arriva, het thuisfront en door collega's van Drechtwerk, waardoor zij in staat zijn gebleken om ook zelfstandig te reizen. Drechtwerk is enorm trots op deze groep medewerkers die hard gewerkt heeft aan hun zelfredzaamheid.

Arriva heeft de VoorElkaarPas gelanceerd waar 119 medewerkers gebruik van maken. Deze pas maakt het voordelig om met het openbaar vervoer te reizen binnen de regio waarin de betreffende medewerker woont.

Door een intensieve samenwerking tussen de gemeente Dordrecht, Arriva en Drechtwerk is de verplaatsing van de bushalte op de Kamerlingh Onnesweg tot stand gekomen. Hierdoor is een veilige situatie gecreëerd voor de medewerkers en hoeven zij geen drukke weg over te steken.

Met de nieuwe vervoerder in de Drechtsteden, QBuzz, hebben wij in 2018 contact gezocht om soortgelijke afspraken te maken zoals die met Arriva zijn gemaakt. Helaas bieden zij geen VoorElkaarPas aan maar is er wel een alternatief voor in de plaats gekomen. De omzetting van passen heeft de nodige voeten in de aarde gehad maar is uiteindelijk gerealiseerd. De intentie is om zoveel mogelijk medewerkers met het OV te laten reizen.

1.7.4 Personenvervoer

Vanuit de Drechtsteden is gekozen voor een andere aanpak van de organisatie en coördinatie van het vervoer van deur tot deur in de regio Drechtsteden. Hiervoor is Stroomlijn opgezet, een regiebureau gestuurd vanuit de Drechtsteden dat de rittenverdeling en routes coördineert. Voor de uitvoering van de ritten voor zowel Drechtwerk als het overige vervoer dat wordt toegekend vanuit de WMO, heeft een aanbesteding plaatsgevonden. De opdracht is hierbij gegund aan Munckhof en de combinatie DVG (taxibedrijven Haars en Stam) en zij verzorgen vanaf 1 januari 2017 het georganiseerd vervoer onder de naam Drechtthopper.

Momenteel zijn er 115 SW medewerkers die gebruik maken van het personenvervoer. Ten opzichte van 2017 is dit een daling van 5. In totaliteit zien we een stijging van het aantal gebruikers. Dit wordt veroorzaakt door de groei van medewerkers met een Beschut Werk indicatie, 11 personen in 2018.

Personenvervoer is een kostbare aangelegenheid, naast het feit dat Drechtwerk een bijdrage wil leveren aan het vergroten van de zelfredzaamheid van medewerkers. Om deze redenen hebben wij het afgelopen jaar ingezet op de afname van het aantal gebruikers.

Hiertoe zijn de betreffende reizigers onder de loep genomen en is bekeken of de medische indicatie en de toestemming door de woongemeente nog up-to-date waren. Waar nodig is ingezet op actualisatie, of als het om een tijdelijke voorziening ging, op beëindiging van het gebruik van het personenvervoer. Voorts is in samenspraak met de betreffende leidinggevenden en het thuisfront onderzocht, in hoeverre betrokkenen in het algemeen op deze vervoersvorm waren aangewezen, dan wel of er alternatieven denkbaar waren. Dit laatste heeft er toe geleid, dat in een aantal gevallen nader onderzoek wordt gedaan naar trainingsmogelijkheden of wordt er gezocht naar werkzaamheden in de eigen woongemeente, waardoor dit vervoer niet meer nodig is. De algehele conclusie tot dusver is echter wel, dat bijna alle gebruikers daadwerkelijk op georganiseerd vervoer zijn aangewezen. Daarom is samen met Stroomlijn onderzocht of er andere initiatieven te bedenken zijn die minder kostbaar zijn. Tot op heden is het ons niet gelukt die te vinden.

1.7.5 Schuldhulpverlening

Bij 112 medewerkers werden de vaste lasten, zowel maandelijks als niet-maandelijks, betaald via looninhouding. Bij 76 medewerkers werden enkele schulden betaald. Sommige hiervan hadden meerdere schulden. In totaal zijn er 336 schulden behandeld. Daarnaast zijn ook leningen betaald. Voor 2018 werd aan 12 bestaande leningen betaald via looninhouding. In 2018 is er geen nieuwe lening bijgekomen en zijn er 2 bestaande leningen afbetaald. In 2018 was er één medewerker in de WSNP, waarbij onze afdeling de betalingen overmaakte naar de boedelrekening.

Bij 61 medewerkers werd er loonbeslag opgelegd. Bij 25 medewerkers werd er éénmalig loonbeslag opgelegd. Bij de overige medewerkers werden twee of meer loonbeslagen opgelegd. In totaal zijn 123 loonbeslagen verwerkt door Schuldhulpverlening. Deze werden volgens de wettelijke norm ingehouden op het netto salaris. Daarnaast werden 2 bestaande cessies (leningen die te allen tijde afbetaald worden ongeacht de financiële consequenties) betaald via looninhouding.

In 2018 kregen 10 medewerkers hun loon per week uitbetaald. Waarvan er één halverwege 2018 overstapte op maandloon.

In totaal had de afdeling schuldhulpverlening in 2018 241 bestaande cliënten. In 2018 kreeg de afdeling 29 nieuwe cliënten erbij. Van de totale cliënten zijn in 2018 11 uit dienst gegaan.

In verband met de betaling van vaste lasten via looninhouding is regelmatig contact met externe instanties in verband met betalingen en mutaties. Bij twee medewerkers heeft de afdeling schuldhulpverlening met behulp van externe instanties een huisuitzetting weten te voorkomen. Op verzoek van een aantal instanties wordt het salaris rechtstreeks naar hen overgemaakt, omdat zij de financiën van de desbetreffende cliënten regelen.

1.7.6 Ongewenste omgangsvormen

2018 onderscheidde zich van andere jaren doordat het aantal bij vertrouwenspersonen gedane meldingen aanzienlijk lager lag. Gemiddeld schommelt het aantal sinds jaar en dag tussen 25 tot 30 casussen. In het afgelopen jaar deden echter slechts 7 medewerkers een beroep op een vertrouwenspersoon. Vooralsnog is niet duidelijk wat hiervan de oorzaak is. Twee meldingen resulteerden in behandeling door de Klachtencommissie; één klacht werd gegrond, de andere ongegrond verklaard.

In het kader van de zichtbaarheid van vertrouwenspersonen, hebben deze tijdens werkoverleggen een presentatie gegeven over ongewenste omgangsvormen.

1.7.7 Salarisadministratie

Dit jaar zijn er weer voor alle dienstverbanden cao wijzigingen geweest.

De salarisadministratie is betrokken geweest bij de invoering van Daywize als vervanger voor Emplaza. Met deze tool kan de werkleiding workflows opstarten zodat personeelsmutaties door worden gevoerd. Daarnaast geeft het de leidinggevende inzage in basisgegevens van medewerkers. Daywize zal in de toekomst verder uitgebreid worden met workflows en informatievoorziening.

De samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden, waarvoor wij uitkeringsgerechtigden verlonen, zal worden beëindigd omdat de SDD dit zelf gaat organiseren vanuit BBDetacheren. Het meedenken voor wat betreft de inrichting van de bv en de aanschaf van software was interessant maar heeft ook de nodige tijd gekost. De contracten voor de lopende dienstverbanden zullen in WerXaamIntermediair worden beëindigd na afloop van het contract, de SDD zet het dienstverband dan mogelijk voort in de eigen bv. Naar verwachting zal dit eind 2019 volledig zijn afgewikkeld.

In samenwerking met Planning & Control zijn er nog onderwerpen verder doorontwikkeld of verbeterd.

1.7.8 BHV/KAM

Het aantal BHV-inzetten is iets toegenomen t.o.v. 2017. De BHV heeft in 2018 87 inzetten gehad. In 2017 waren dit er 77. De BHV heeft 9 keer de hulp van de ambulance ingeroepen, hiervan zijn in 7 gevallen de medewerkers vervoerd naar het ziekenhuis. In een aantal gevallen is de medewerker na overleg met de professionele hulpverleners doorverwezen naar de huisarts.

Net als in 2017 heeft de BHV in 2018 geen grootschalige inzetten gehad.

De wekelijkse veiligheidsronden door de productieafdelingen van DrechtwerkActief, door de preventiemedewerkers en het hoofd BHV, zijn gecontinueerd. Groot voordeel hiervan is dat niet alleen de BHV maar ook leidinggevendenden zich bewust worden van veiligheid en arbeidsomstandigheden op de afdelingen.

Bedrijfsongeval gemeld bij de SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid)

Er heeft zich in 2017 een bedrijfsongeval voorgedaan met blijvend letsel. Dit ongeval is destijds gemeld bij de SZW (voormalig arbeidsinspectie). Deze is op de hoofdlocatie van Drechtwerk geweest en heeft de situatie bekeken en onderzoek verricht. Hiervan is in 2018 door inspectie SWZ een eindrapport opgemaakt.

1.7.9 Opleidingen BHV

Ieder jaar volgt een groot aantal medewerkers zijn of haar herhalingscursus van de BHV of de EHBO. Voor de externe BHV-ers en EHBO'ers is dat de jaarlijkse herhaling en voor de BHV-ers op het terrein van Drechtwerk zijn dat naast deze jaarlijkse verplichting nog 6 extra trainingen. Belangrijke onderdelen hierbij zijn: communicatie, het up-to-date houden van kennis van het gebouw en slachtofferhulp. Mede door de herhalingscursussen én de aanvullende trainingen heeft Drechtwerk een bedrijfshulpverlening die goed staat. In 2018 is op dit vlak o.a. het volgende gebeurd:

- Bij Drechtwerk hebben in 2018 circa 7 medewerkers hun herhaling ploegleiderstraining gevolgd, 70 medewerkers hun BHV-training (incl. AED-instructie) en 45 medewerkers hun EHBO-training. Het gaat hier om volledige trainingen of herhalingen.
- 20 medewerkers volgden 6 maal de extra trainingen voor de BHV.

1.8 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording van de Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden omvat één programma: het bedrijf Drechtwerk. In het navolgende hoofdstuk wordt het programma verantwoord op basis van het baten en lastenstelsel conform de bepalingen uit het Besluit Begroting en Verslaglegging (BBV).

Bedragen x € 1.000	Rapportage cijfers 2018	Verplaatsing mutatie bestemmings- reserve	Toelichting op de resultaten- rekening 2018
Totaal opbrengsten	10.612	-	10.612
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	-5.204	-	-5.204
Overige personeelskosten	-875	-	-875
Algemene kosten	-3.457	-	-3.457
Operationeel resultaat	1.076	-	1.076
Subsidieresultaat WSW	-5.553	-	-5.553
Incidentele baten en lasten	328	-	328
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-
Resultaat voor gemeentelijke bijdragen en mutatie reserve	-4.148	-	-4.148
Gemeentelijke bijdragen	5.093	-	5.093
Onttrekking bestemmingsreserve		-	-
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	945	-	945
	-		-
Additionele bijdrage gemeenten	-		-
Jaarresultaat 2018	945		945

1.8.1 Financiële verantwoording Programma Drechtwerk

2018 was in financiële zin qua bedrijfsvoering een positief jaar. Hierdoor is het einde jaar resultaat t.o.v. de begroting na wijziging positiever uitgekomen met € 945.000,-.

De navolgende tabellen zijn conform de verplichte vormgeving BBV vormgegeven en kunnen daarom afwijken in presentatie van de gebruikelijke presentatie in de management- en bestuur rapportages.

Bedrag x € 1.000	Realisatie Jaarrekening	Raming begrotingsjaar na wijziging (2de Burap)	Oorspronkelijke Begroting voor wijziging
Baten	41.003	40.292	39.364
Lasten	45.151	45.385	45.816
Saldo	4.148	5.093	6.452
Algemene dekkingsmiddelen			
- bijdrage deelnemende gemeenten	-5.093	-5.093	-6.452
	-945	-	-
Reserves			
- Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-
Saldo	-945	-	-

In de toelichting op de jaarcijfers worden op basis van de programmarekening 2018 de baten en vervolgens de lasten verklaard ten opzichte van de laatst vastgesteld bestuurlijke rapportage (Burap) 2018.

Baten

Bedrag x € 1.000	Realisatie Jaarrekening	Raming begrotingsjaar na wijziging (2de Burap)	Verschil
Omzet	9.408	9.109	299
Overige opbrengsten	2.418	2.401	17
Doorbelaaste overhead	270	276	-6
Subsidie WSW	28.278	28.325	-47
Incidentele baten	630	181	449
	41.003	40.292	711

Omzet:

De omzet van Drechtwerk steeg met € 299.000 t.o.v. de prognose. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een hogere netto opbrengst van Drechtsteden Actief.

Subsidie Wsw:

De subsidie WSW kwam in 2018 voor een bedrag van € 47.000 lager uit dan geprognostiseerd bij de 2^e Burap.

Incidentele baten:

De hogere overige opbrengsten van € 449.000 werden met name veroorzaakt door:

- Vrijval van de voorziening verliezen BV'S door een € 246.000 beter eindejaar resultaat van Groen BV.
- Definitieve dividend uitkering FrisFacilitair over het jaar 2017 € 98.000

- Afname verlofdagen voorziening WXM € 77.000
- Vrijval reservering hoger beroepzaak € 23.000

Lasten

De lasten laten zich als volgt in beeld brengen:

Bedrag x € 1.000	Realisatie Jaarrekening	Raming begrotingsjaar na wijziging (2de Burap)	Verschil
Kosten grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	1.483	1.556	-74
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	5.204	5.246	-42
Overige personeelskosten	875	875	-1
Algemene kosten	3.457	3.532	-75
Salarissen WSW-medewerkers	33.831	33.929	-98
Incidentele lasten	302	246	56
Totaal	45.151	45.385	-234

Kosten grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk:

Het verbruik van grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk is lager uitgevallen waardoor een voordeel is ontstaan van € 74.000,-.

Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers:

De personeelskosten niet-gesubsidieerde medewerkers zijn lager uitgekomen dan verwacht.

Algemene kosten:

De algemene kosten kwamen € 75.000 lager uit dan verwacht, en met name veroorzaakt door;

- Lagere kantoorkosten voor een bedrag van € 33.000.
- Lagere energiekosten voor in totaal € 31.000.
- Meer ontvangen rente deelnemingen € 7.000

Salarissen Wsw-medewerkers:

De salarissen WSW-medewerkers zijn € 98.000 lager uit gevallen dan verwacht in de 2^e Burap.

Incidentele lasten:

De incidentele lasten zijn € 56.000 hoger dan begroot, dit wordt onder meer veroorzaakt door:

- Anders ingezette methodiek op loonwaarde meting € 100.000
- Lagere salariskosten boventallig personeel € 33.000
- Hogere dotatie ww-voorziening € 10.000
- Treffen voorziening voor leningen € 163.000
- Overige incidentele lasten € 16.000

Overhead

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is gedefinieerd welke lasten en baten onderdeel uitmaken van het verplichte programma overhead.

De overhead van Drechtwerk bestaat voor het grootste gedeelte uit de lasten/baten vanuit de zogenaamde PIJOFACH-taken (personele zaken, financiële zaken, ICT).

Tot slot is een groot deel van de (eigen) personeelskosten en de daaraan verbonden algemene kosten tot de overhead te rekenen. Hiertoe behoren bijvoorbeeld de centrale taken voor directie, secretariaat, financiën en P&O.

Omschrijving x € 1.000	Realiteit 2018		
	Lasten	Baten	Saldo
Algemeen beheer	1.010	222	788
Planning & Control	532	52	480
Financiële dienstverlening	531	112	419
Informatisering	849	125	723
Huisvesting	-	-	-
Salarisadministratie	288	88	200
Personeel & Organisatie	900	175	725
Totalen per taakveld	4.111	775	3.336
Toevoegingen en onttrekkingen			-
Reserves	-	-	-
Saldo taakvelden	4.111	775	3.336

1.9 De Paragrafen

1.9.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risico-inventarisatie

Jaarlijks wordt er nadrukkelijk gekeken naar de mogelijke risico's voor Drechtwerk. In dat kader is ook een frauderisicoanalyse uitgevoerd en zijn de aanbevelingen hieruit doorgevoerd. Tevens kent de interne controle inmiddels een risico gestuurde aanpak en borgt tevens punten uit de frauderisico-analyse. De rapportages van de interne controle, inclusief de verbetermaatregelen, worden inmiddels door de bedrijfsdirecteuren ondertekend en gerapporteerd aan de algemeen directeur. Veel van de belangrijkste risico's zijn overigens "algemene" risico's die elk jaar in deze paragraaf terug (moeten) komen.

Overigens is een door de accountant benoemd risico het ontbreken van een weerstandsvermogen bij Drechtwerk. Dat is echter een bewuste keuze door het bestuur en gezien de directe verantwoordelijkheid voor de bedrijfsresultaten van Drechtwerk van de deelnemende gemeenten wordt dat door directie en bestuur geen issue geacht.

Daarnaast kent Drechtwerk de volgende (latente) risico's die zich als volgt in beeld laten brengen:

- Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW). De subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaald. Elke euro verandering in subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel, positief als negatief.
- Bij de invoering van de participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijf kansberekening. Hierbij wordt middels een actueel model de verwachte daling van de SW-doelgroep geprognosticeerd. Het niet realiseren van deze uitstroom kan leiden tot aanzienlijke tekorten op de subsidie inkomsten tegenover de salarisbetalingen.
- Loonkosten SW. Het niet of onvoldoende compenseren van hogere loonkosten voortvloeiend uit de nieuw af te sluiten Cao's en/of hogere werkgeverslasten zoals pensioenlasten zal het subsidietekort verder doen oplopen. Indien 1% niet gecompenseerd wordt betekent dit al snel een resultaatverslechtering in de richting van € 340.000.
- Ziekteverzuim. Het ziekteverzuim over 2018 bedraagt 10,7% (WsW). Indien het ziekteverzuim 1% hoger uitvalt betekent dit een extra tekort van 0.3 miljoen (50% van de 30.000 verloren uren x € 20).
- Kamerlingh Onnesweg 1; onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
- Risico's transitie. Vanuit de in het directieverslag toegelichte transitie bij Drechtwerk zal in de loop van 2019 verder duidelijk worden of en hoe de voorgenomen samenwerking met de SDD en de herinrichting van Drechtwerk na het besluit van het Algemeen Bestuur 30 juni 2017 zijn beslag zal krijgen. Hiervoor is ultimo 2018 (na vaststelling van de jaarrekening 2018) een reserve a € 139.000 beschikbaar. Eventuele nog hogere kosten in het kader van de transitie zullen dan ten laste van de jaarrekening, en daarmee indirect ten laste van de deelnemende gemeenten komen.
- De uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 31 december 2017 groot € 1.132.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel. Bij het opstellen van de risico inventarisatie is de liquiditeitspositie een blijvend aandacht punt. De laatste aflossing zal zijn in het jaar 2023.

Het weerstandsvermogen is niet voldoende om de hierboven genoemde risico's te dekken als ze zich voordoen. Eventuele kosten van voorkomende risico's zullen dan ten laste van de jaarrekening, en daarmee indirect ten laste van de deelnemende gemeenten komen.

Gedurende 2018 beschikte de GR Drechtwerk over de volgende bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2018	Toevoeging/vorming voorziening	Bestemming 2018	Verminderingen 2018	Stand per 31-12-2018
Bedrag * € 1.000					
Transitiereserve	349	-	-	-210	139
Reserve Wet Werk en Zekerheid	61	-	-	-15	46
Totaal	410	-	-	-225	185

Transitiereserve

In december 2018 is met het besluit van het Algemeen Bestuur van 19 december 2018 een onttrekking van € 226.000 goedgekeurd. Daadwerkelijk is € 210.000 onttrokken aan deze reserve.

Wet Werk & Zekerheid

Met het besluit van 19 december 2018 is door het Algemeen Bestuur een onttrekking van € 15.000 goedgekeurd, deze is in de jaarrekening conform verwerkt.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen kan gedefinieerd worden als 'het vermogen van Drechtwerk om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'.

Het weerstandsvermogen wordt gevormd uit de algemene reserve, stille reserves. Aangezien de deelnemende gemeenten volledig risicodragend zijn, en er bestuurlijk geen voorkeur bestaat voor reserveringen in de GR.

Kengetallen:	2018	2017
Netto schuldquote	55%	56%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	51%	52%
Solvabiliteitsratio	4%	5%
Structurele exploitatieruimte	143%	7%

1.9.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen of in huur genomen gebouwen en installaties. Hieronder vallen de volgende locaties:

- Het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht.
- Het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht.
- Het onderkomen aan de Snelliusstraat (Kamerlingh Onnesweg) te Dordrecht.
- Het kassencomplex te 's-Gravendeel.

De vijf locaties zijn in goede conditie en worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door Drechtwerk ingehuurde installatiebedrijven.

1.9.3 Financiering

Algemeen

Bij het opstellen van het Treasurystatuut is rekening gehouden met de relevante bepalingen van de wettelijke kaders (de Wet Fido, de Gemeentewet, de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Algemene Wet Bestuursrecht). In 2015 is ook de Financiële Verordening Drechtwerk geüpdatet en vastgesteld.

In het Treasurystatuut worden de renterisico's door middel van de kasgeldlimiet- en de renterisico-normering in kaart gebracht. Daarnaast wordt geëvalueerd in welke mate de vastgestelde doelstellingen in de begroting over 2018 binnen de kaders van het Treasurystatuut gerealiseerd zijn.

Uit hoofde van de publieke taak is er sprake van een viertal deelnemingen:

• Een deelneming in DWGroen BV	met een aandelenkapitaal groot	€	100
• Een deelneming in DrechtwerkDiversiteit BV	met een aandelenkapitaal groot	€	100
• Een deelneming in WerXaam BV	met een aandelenkapitaal groot	€	18.000
• Een deelneming van 47% in FrisFacilitair BV	met een aandelenkapitaal groot	€	9.000

Voorts is aan DWGroen BV de volgende lening verstrekt:

• Een lening aan DWGroen BV	met een hoofdsom van	€	2.989.270

Lening u/g

Aan de voormalige deelneming AssemblyPartner BV is voor overname een lening verstrekt. Deze lening wordt over een periode van 10 jaar terugbetaald. De hoofdsom van de lening bedraagt per 31-12-2018 € 1.132.000.

Renterisicobeheer

In de verslagperiode is geen gebruik gemaakt van derivaten.

Kasgeldnormering

De gerealiseerde lasten over 2018 zijn als volgt toe te lichten. Het totaal van de gerealiseerde bedrijfslasten bedroeg € 45.028.000,-

Kasgeldnorm: het vastgestelde percentage van 8,2% over het begrotingstotaal na wijziging van € 45,4 miljoen resulteert in een kasgeldlimiet van € 3.722.000,-

Het verloop laat zich als volgt in beeld brengen:

Periode	Netto vlottende schuld (+) of overschot	Kasgeldlimiet	Ruimte (+) of Overschrijding (-)
Kwartaal 1	717	3.722	3.005
Kwartaal 2	-575	3.722	4.297
Kwartaal 3	867	3.722	2.855
Kwartaal 4	-855	3.722	4.577
Gemiddelde	38	3.722	3.684

De netto vlottende schuld is over 2018 opgelopen. Het gemiddelde over 2018 kent daarom een overschrijding.

Renterisico normering

De vaste schuld per 1 januari 2018 bedraagt €26,5 miljoen. Het renterisico is gedefinieerd als het bedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteaanpassing onderhevig is. De renterisiconorm is het vastgestelde percentage van 20% over de begroting. Er geldt een minimum van € 2,5 miljoen.

De bepaling van het renterisico per 1 januari 2018 is als volgt:

Stap	Variabelen Renterisico(Norm)	2018	2019	2020	2021
(1)	Renteherzieningen	-	-	-	-
(2)	Aflossingen	1.057	851	865	879
(3)	Renterisico (1+2)	1.057	851	865	879
(4)	Renterisiconorm	9.077			
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	8.020			
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm				
Berekening	renterisiconorm				
(4a)	Begrotingtotaal na wijziging jaar T	45.385			
(4b)	Percentage regeling	20%			
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm (van alleen jaar T)	9.077			

Valutarisico en koersrisicobeheer

Er zijn in de verslagperiode geen valuta en koersrisico's gelopen.

Ondernemingsfinanciering

In 2018 zijn geen kredieten gevoteerd.

Leningenportefeuille 2018

De leningenportefeuille geeft ultimo december 2018 het volgende beeld (bedragen in duizenden euro's):

Verstrekker	Soort lening	Nominaal bedrag	Jaar laatste aflossing	Rente %	Stand per 1-1-2018	Aflossing	Stand per 31-12-2018
Lening BNG 40.0094578	Lineair	700	2022	5,49%	166	35	131
Lening BNG 40.0097704	Lineair	3.000	2028	4,33%	1.260	120	1.140
Lening BNG 40.0099318	Lineair	900	2018	4,38%	64	64	-
Lening BNG 40.109859	Annuitair	23.600	2039	1,64%	21.966	837	21.129
Lening BNG 40.109860	Bullit	3.000	2039	1,96%	3.000	-	3.000
Totaal Leningenportefeuille		32.100			26.456	1.056	25.400
Bedragen in € * 1.000							

Deze leningen hebben een gewogen gemiddeld rentepercentage van 1,82% (2017: 1,84%).

De rentekosten op de bestaande leningen bedroegen € 473.000, dit is 1,04% van het begrotingstotaal.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal (na wijziging) buiten de Schatkist mogen houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Drechtwerk werkt met een dagelijkse sturing op de liquiditeit van de organisatie, dit maakt dat mogelijke afwijking vanuit het belang van bedrijf continuïteit afwijkingen kan veroorzaken.

1) Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2018

Begrotingstotaal na wijziging: € 45.385.000

Wettelijke drempelpercentage: 0,75%

Drempelbedrag: € 340.388

2) Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2018:

(x 1.000)	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Gemiddelde stand liquide middelen	-717	575	-867	855
Drempelbedrag	340	340	340	340
Ruimte	-1.057	235	-1.207	515

Kasbeheer

Administratieve organisatie

In het kader van de functiescheiding hebben de procuratiehouders geen toegang tot de administratie, en heeft de financiële administratie geen toegang tot de autorisatiecodes. Bankbescheiden worden direct naar de administratie gestuurd en verwerkt.

1.9.4 Gemeenten

Gemeenten

De 6 gemeenten die deelnemen in de Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden zijn aan te merken als gelieerde partijen. Iedere gemeente is met een lid in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd.

Definitieve gemeentelijke (verlies) bijdrage per deelnemende gemeente voor het jaar 2018;

Gemeente	Aantal personen per gemeente 1-1-2017	prognose n.a.v. 2de Burap	Jaarrekening	verschil Jaarrekening 2de Burap
Alblasserdam	59	265	216	-49
Dordrecht	708	3183	2592	-591
Hendrik Ido Ambacht	39	175	143	-33
Papendrecht	79	355	289	-66
Sliedrecht	105	472	384	-88
Zwijndrecht	143	643	524	-119
Totaal gemeenten	<u>1133</u>	<u>5.093</u>	<u>4.148</u>	<u>-945</u>

1.9.5 Verbonden partijen

WerXaam BV

Sinds 2006 is WerXaam als personeels-BV van Drechtwerk het antwoord op de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.

Drechtwerk bekleedt in overheidsland een bijzondere positie. Enerzijds is Drechtwerk een publieke rechtspersoon in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, die de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoert in opdracht van gemeenten. Anderzijds opereert Drechtwerk - als aanbieder van diensten en producten - te midden van diverse private markten en ondernemingen. Op deze markten wordt flexibiliteit gevraagd, ook op het gebied van aanstelling en ontslag. Deze flexibiliteit kan echter niet altijd gegeven worden ten aanzien van het ambtelijk personeel.

Om te voorkomen dat een derde rechtspositie in de Drechtwerkorganisatie tot teveel arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-BV zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtspositie.

Payroller voor bijstandsgerechtigden

Op verzoek van de Sociale Dienst Drechtsteden vervult WerXaam sinds medio 2014, op rekening en risico van de SDD, de rol van payroller voor de gedetacheerde mensen uit de bijstand en inmiddels de participatiewet.

WerXaam BV heeft per ultimo 2018 een Eigen Vermogen van € 18.000 en een Vreemd Vermogen van € 0. Het resultaat over 2018 is € 0.

FrisFacilitair BV

FrisFacilitair BV is gevestigd aan de Pascalstraat 70 te Dordrecht. Drechtwerk is sinds 1 januari 2016 voor 47% aandeelhouder van FrisFacilitair BV.

De activiteiten die FrisFacilitair verricht zijn:

- Het aanbieden van professionele schoonmaak-, wasserij-, schilder- en onderhoudsdiensten.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

DWGroen BV

Op 24 oktober 2012 zijn de statuten van de BV opgesteld.

De activiteiten die DWGroen BV verricht zijn:

- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

DWGroen BV is in 2016 gevestigd aan de Pieter Zeemanweg 20 te Dordrecht.

Drechtwerk is 100% aandeelhouder van DWGroen BV. Het Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechsteden staat garant voor de verliezen van DWGroen BV.

DWGroen BV heeft per ultimo 2018 een Eigen Vermogen van € 2.174.896 negatief en een Vreemd Vermogen van € 2.989.270. Het resultaat over 2018 bedraagt € 268.862.

DrechtwerkDiversiteit BV

De werkzaamheden in Diversiteit zijn per 31-12-2016 gestaakt. In 2018 is, evenals in 2017, zijn er geen bedrijfsactiviteiten meer geweest.

Op 10 december 2012 zijn de statuten van de BV opgesteld.

De activiteiten die DrechtwerkDiversiteit BV verricht zijn:

- Het aanbieden van professionele horecadiensten.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

DrechtwerkDiversiteit BV is statutair gevestigd aan de Leerparkpromenade 100 te Dordrecht.

Drechtwerk is 100% aandeelhouder van Drechtwerk Diversiteit BV. Het Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden staat garant voor de verliezen van DrechtwerkDiversiteit BV.

DrechtwerkDiversiteit BV heeft per ultimo 2018 Eigen Vermogen van € 100 en een Vreemd Vermogen van € 0. Geen resultaat over boekjaar 2018.

1.9.6 Paragraaf Bedrijfsvoering

In 2018 is, net als het jaar er voor, veel aandacht geweest voor het optimaliseren van de bedrijfsvoering. Daarbij is veel aandacht uitgegaan naar het verhogen van de omzet bij het groenbedrijf en het laten toenemen van de toegevoegde waarde bij Drechtwerk Actief. De verbetering van de samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden heeft evenzeer haar beslag gekregen in dit verslagjaar. Zo is er een multidisciplinair team ingericht om het detacheren van SW medewerkers te verbeteren, is er samen gewerkt aan de oprichting en inrichting van een nieuwe gemeenschappelijke detacherings b.v. en hebben we vorm gegeven aan het experiment Perspct, waarbij mensen uit verschillende doelgroepen naar regulier werk worden geleid.

Om Drechtwerk voor te bereiden op verder samengang met de SDD zijn de twee werkbedrijven van Drechtwerk ondergebracht in een b.v., Drechtwerk b.v. Daarna worden stappen gezet om zowel financieel, als fiscaal deze b.v. optimaal in te passen in het geheel van de organisatie. Dit houdt onder ander in dat er afspraken gemaakt worden tussen de b.v. en het moederbedrijf over huur van (delen van) het pand, de wijze waarop het moederbedrijf personeel ter beschikking stelt en hoe de resultaten van de afzonderlijke bedrijfsonderdelen fiscaal gunstig kunnen worden ingepast in het resultaat van de holding. In 2019 zal dit proces worden afgerond.

Met het oog op het vertrek van enkele sleutelfunctionarissen binnen Drechtwerk is in het derde kwartaal gestart met een onderzoek naar de meest wenselijke ICT omgeving voor Drechtwerk. Tevens zijn we er in geslaagd de komende vacature hoofd salarisadministratie in te vullen.

Na een tumultueuze start aan het begin van het verslagjaar, heeft de ondernemingsraad van Drechtwerk na haar verkiezingen afgelopen zomer een gedeeltelijk nieuwe samenstelling. Onder leiding van de nieuwe voorzitter en na toevoeging van een ambtelijk secretaris heeft Drechtwerk weer een goed functionerende OR die bereid en in staat is om waar nodig de directie te adviseren en bij te staan bij de ontwikkelingen.

Ook in dit verslagjaar heeft Drechtwerk oog gehad voor het expireren van afspraken met bedrijven met het oog op de noodzaak tot Europese aanbesteding. Dat heeft er toe geleid dat, mede op advies van de accountant, enkele afspraken zijn herzien.

2. Jaarrekening 2018

2.1 Balans per 31 december

ACTIVA		2018	2017
Bedragen * € 1.000			
Vaste activa			
Materiële vaste activa met economisch nut	25.004		25.958
Financiële vaste activa			
- Kapitaalverstrekking deelnemingen	27		27
- Leningen aan deelnemingen	814		791
- Leningen u/g	1.132		1.132
	1.973		1.950
Totaal vaste activa		26.977	27.908
Vlottende activa			
Voorraden			
- Grond- en hulpstoffen	69		95
- Gereed product en handelsgoederen	3		25
- Voorraad onderhanden werk	-		2
- Voorziening incurante voorraden	-		-
	72		122
Vorderingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			
- Vorderingen openbare lichamen	2.606		1.227
- Overige vorderingen	1.332		1.486
	3.938		2.713
Liquide middelen			
- Kas-, bank- en giroaldi	433		9
Overlopende activa			
- Nederlandse openbare lichamen	-		935
- Overige nog te ontvangen bedragen	455		210
	455		1.145
Totaal vlottende activa		4.898	3.989
		31.876	31.897

PASSIVA	2018	2017
Bedragen * € 1.000		
<i>Vaste passiva</i>		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	-	-
- Bestemmingsreserve	185	410
- Nog te bestemmen resultaat	945	839
Totaal eigen vermogen	1.130	1.249
Voorzieningen		
- Bestaande risico's op te verwachten verplichtingen of verliezen	678	645
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar over langer		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	25.400	26.471
Totaal vaste passiva	27.208	28.366
<i>Vlottende passiva</i>		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Bank- en girosaldi	-	346
- Overige schulden	4.118	2.817
	4.118	3.163
Overlopende passiva		
- Overige nog te betalen bedragen	454	368
	454	368
Totaal vlottende passiva	4.572	3.531
	31.780	31.897

2.2 Overzicht Baten en Lasten

Programma (bedragen * € 1.000)	Oorspronkelijke Begroting 2018			Laatste Bestuurlijke Vaststelling 2018			Jaarrekening 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde baten en lasten per programma:									
- Drechtwerk	45.816	-39.364	6.452	45.385	-40.292	5.093	41.040	-40.228	812
Algemene dekkingsmiddelen per programma:									
- Gemeentelijke bijdrage		-6.452	-6.452		-5.093	-5.093		-5.093	-5.093
- Additionele bijdrage gemeenten									-
Overhead per programma:									
- Drechtwerk							4.111	-775	3.336
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	45.816	-45.816	-	45.385	-45.385	-	45.151	-46.096	-945
Onttrekking aan bestemmingsreserve:									
- Drechtwerk		-	-		-	-		-	-
Gerealiseerd resultaat	45.816	-45.816	-	45.385	-45.385	-	45.151	-46.096	-945

In de laatste bestuurlijke vaststelling zijn de mutaties verwerkt naar aanleiding van de 2^e Bestuursrapportage. Afwijkingen worden gepresenteerd ten opzichte van de laatste bestuurlijke vaststelling.

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan de voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (B.B.V.). In overeenstemming met de B.B.V. zijn de 100%-deelneming in DWGroen BV, DrechtwerkDiversiteit BV en WerXaam BV en de 47% deelneming in FrisFacilitair BV tegen historische kostprijs opgenomen in de jaarrekening. Tenzij anders vermeld, zijn de bedragen in duizenden euro's weergegeven.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgingprijs c.q. historische kostprijs. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarden of waar nodig is tegen een lagere marktwaarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in het resultaat opgenomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

De waardering van de materiële vaste activa geschiedt tegen de verkrijgingprijs verminderd met lineair berekende afschrijvingen, die gebaseerd zijn op de geschatte economische levensduur.

Met uitzondering van terreinen, vindt afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Leningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere nettovermogenswaarde. Drehtwerk is op 31 december 2017 voor 100% aandeelhouder van DWGroen BV, DrehtwerkDiversiteit BV en WerXaam BV en voor 47% van FrisFacilitair BV, allen gevestigd te Dordrecht.

Viottende activa

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen, gebaseerd op de gemiddelde kostprijs of lagere marktwaarde, en eventueel verminderd met een voorziening voor incourantheid.

Waarderingsverschillen tussen standaard verrekenprijs en kostprijs of lagere marktwaarde worden als bedrijfsresultaat verantwoord.

Halffabricaten, eindproducten en onder handen werken worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere marktwaarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen de historische inkoopprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op basis van reële inningskansen. De vorderingen op openbare lichamen worden niet voorzien.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen
Algemene reserve

De algemene reserve omvat de cumulatieve exploitatieoverschotten van Drechtwerk.

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve wordt door het bestuur gevormd uit het beschikbare resultaat ter besteding aan die uitgaven of doelen die ook specifiek door het bestuur benoemd zijn. Waardering vindt plaats tegen de nominale waarde.

Nog te bestemmen exploitatieresultaat

Een nadelig exploitatieresultaat komt volledig voor rekening van de Gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling c.q. kan worden onttrokken aan de algemene reserve. Daarmee wordt bedoeld dat de deelnemende gemeenten garant staan voor de verliezen van Drechtwerk. Het positief resultaat, voor zover dit hoger is dan de gemeentelijke bijdrage, direct leiden tot een tegoed van de deelnemende gemeenten.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde of een zo realistisch mogelijke raming van verwachte kosten.

Schulden op lange termijn

De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het betreft de restantschulden met een looptijd langer dan een jaar. De bedragen die binnen een jaar vervallen, worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Vlottende passiva

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het betreft schulden die binnen één jaar vervallen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder zijn begrepen de verplichtingen die voortvloeien uit contracten met een looptijd van langer dan een jaar.

Resultatenrekening**Kengetallen in FTE**

Een aantal kengetallen wordt afgeleid van de zogenaamde FTE (full time equivalents). Daarmee wordt bedoeld dienstbetrekkingen omgerekend naar een werkweek van 36 uur.

Netto-omzet

De netto-omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen, en onder aftrek van kortingen.

Grond- en hulpstoffenverbruik en uitbesteed werk

De kosten van grond- en hulpstoffenverbruik worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen. Bij uitbesteed werk gaat het om de aan derden betaalde bedragen. Zowel het materiaalverbruik als het uitbesteed werk is in de bedongen verkoopprijzen begrepen.

Overige bedrijfsopbrengsten

In deze rubriek zijn behalve de huuropbrengsten en specifieke subsidies voor scholing en bedrijfsvervoer tevens opbrengsten begrepen van doorbelastingen van managementkosten en overige diensten aan DWGroen BV.

Afschrijvingen vaste activa

Materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. Materiële vaste activa wordt afgeschreven op basis van het te verwachten economisch nut. Waar nodig wordt dit vastgesteld in een aparte tabel voor afschrijvingen materiële vaste activa. Dit conform de financiële verordening Drechtwerk. De gehanteerde termijnen zijn 5, 10, 15, 25 en 40 jaar.

Rentelasten

De rentelasten omvatten de rentelasten over de langlopende schulden en over kredieten in rekening-courant.

Overige bedrijfskosten

Hierin zijn onder meer begrepen de vervoerskosten en de overige personeelskosten.

Lonen en salarissen

Hieronder worden de salariskosten van de Wsw-medewerkers en de niet-Wsw-medewerkers verantwoord.

Het betreft de brutobedragen van de uitbetaalde salarissen, vermeerderd met eventuele toeslagen. Op de brutobedragen worden loonsubsidies in het kader van de Wet Vermindering Afdrachten (WVA), alsmede ontvangsten WAO-uitkeringen, in mindering gebracht.

Sociale lasten

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten en het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening.

Rijksbijdrage Wsw

De rijksbijdrage zoals gealloceerd binnen de Participatiewet ten behoeve van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw).

Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen zijn gebaseerd op de Gemeenschappelijke Regeling. De gemeentelijke bijdrage is met ingang van 2018 een voorschot op het verwachte exploitatietekort. Een hoger tekort leidt tot een aanvullende bijdrage, een lager tekort zal leiden tot (gedeeltelijke) restitutie van de gemeentelijke bijdrage.

Incidentele baten en lasten

In afwijking van het Besluit Begroting en Verantwoording, omtrent positionering van incidentele baten en lasten waarbij de aard van de post(en) geen structureel karakter mogen hebben, plaatst Drechtwerk een aantal posten, waaronder salariskosten boventalligen, wel onder de incidentele baten en lasten in de jaarrekening. In de Burap's (rapportage aan het Bestuur) en de interne rapportage worden deze posten als uitzondering op het reguliere bedrijfsresultaat gezien.

2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

2.4.1 VASTE ACTIVA

Bedragen in € * 1.000

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Materiële vaste activa met economisch nut		
Boekwaarde per 1 januari	25.958	26.866
Investerings	-	85
Desinvesteringen	-	-27
Afschrijvingen	-954	-966
Boekwaarde per 31 december	25.004	25.958

Rubriek	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	744	-	-	-2	-	-	742
Bedrijfsgebouwen	24.869	-	-	-874	-	-	23.995
Machines, apparaten en installaties	201	-	-	-27	-	-	174
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Overige, w.o. ICT en inventarissen	144	-	-	-51	-	-	94
Totaal	25.958	-	-	-954	-	-	25.004

De afschrijving op de materiële vaste activa is gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In de financieringsparagraaf (zie hoofdstuk 1.9.3) wordt ingegaan op de investeringen 2018.

Financiële vaste activa

Investerings

Drechtwerk was gedurende 2017 de 100% aandeelhouder van de besloten vennootschappen, DWGroen BV, DrechtwerkDiversiteit BV en WerXaam BV. Daarnaast hield Drechtwerk een 47% belang in FrisFacilitair BV.

Leningen

Op de lening van DWGroen is gedurende 2018 € 30.000 afgelost. Het saldo per 31 december 2018 bedraagt € 2.989.269,57. De leningen aan de bloemenveiling Holland en FrisFacilitair BV zijn in 2018 volledig terugbetaald en staan per 31 december 2018 op € 0.

Op de lening van AssemblyPartner BV heeft in het jaar 2018 geen aflossing plaatsgevonden. De stand per 31 december 2018 is € 1.131.800,00.

De totale leningenportefeuille komt daarmee op totaal € 4.121.069,57.

De GR Drechtwerk staat garant voor de financiële resultaten van de BV's waarin zij een 100% belang houdt. Om die reden zijn de vorderingen die voortvloeien uit de verstrekte leningen afgewaardeerd met de verliezen die de BV's tot en met 2018 hebben gerealiseerd.

Het onderstaand verloopoverzicht toont de investeringen gedurende het jaar alsmede de aanpassingen van de voorziening als gevolg van ontwikkeling van de resultaten van de deelnemingen gedurende het boekjaar.

	Investering				Voorziening			Boekwaarde
Investering in AK deelnemingen	Boekwaarde 1-1-2018	Investering 2018	Aflossing 2018	Totaal investering	Voorziening 1-1-2018	Benodigd 31-12-2018	Mutatie 2018	Boekwaarde 31-12-2018
DrechtwerkFacilitair	9			9				9
DWGroen	0			0				0
DrechtwerkDiversiteit	0			0				0
WerXaam	18			18				18
Totaal Investering AK	27	0	0	27	0	0	0	27
Leningen	Boekwaarde 1-1-2018	Investering 2018	Aflossing 2018	Aanschaf waarde	Voorziening 1-1-2018	Benodigd 31-12-2018	Mutatie 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Bloemenveiling Holland	10		-10	0	0			0
DWGroen	3.019	0	-30	2.989	-2.444	-2.175	-269	814
DrechtwerkFacilitair	206		-206	0	0			0
Totaal Leningen	3.235	0	-246	2.990	-2.444	-2.175	-269	815
Totaal	3.262	0	-246	3.017	-2.444	-2.175	-269	842

Lening u/g

Lening AssemblyPartners	1.132	1.132
Boekwaarde per 31 december	1.132	1.132

Het saldo Lening u/g bestaat uit het saldo in rekening courant, dat bij de verkoop van AssemblyPartner is geconverteerd naar een lening.

2.4.2 VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Vorraden

Grond- en hulpstoffen	69	95
Eindprodukten en halffabrikaten	3	25
Voorraad onderhanden werk	-	2
Afwaardering incurante voorraden	-	-
Boekwaarde per 31 december	72	122

Vorderingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Vorderingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	2.606	1.227
Overige vorderingen	1.332	1.486
Boekwaarde per 31 december	3.938	2.713

Overige vorderingen

Debiteuren	826	824
Overige vorderingen	505	662
Totaal	1.332	1.486

De vorderingen op debiteuren kunnen qua ouderdom als volgt worden gespecificeerd:

1 t/m 30 dagen	342	278
31 t/m 60 dagen	307	300
61 t/m 90 dagen	152	131
> 90 dagen	34	137
Totaal	834	846
Af: Voorziening voor oninbaarheid	-8	-22
Stand per 31 december	826	824

Liquide middelen

Stand rekening-courant ING	-	5
Stand rekening-courant BNG	421	-
Kas	12	4
Totaal	433	9
Bedragen onderweg	-	-
Boekwaarde per 31 december	433	9

Schatkistbankieren

Met ingang van 2016 beschikt Drechtwerk voor een deel van de tijd over tegoeden bij BNG. Deze tegoeden worden conform de voorschriften uit hoofde van de Wet financiering decentrale overheden (verplicht Schatkistbankieren) afgestort bij de centrale overheid. Het tegoed op balansdatum is opgenomen onder de overlopende activa.

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	415	112
Nog te ontvangen van openbare lichamen	-	-
Verstrekte Bankgaranties	30	78
Schatkistbankieren	-	935
Nog te ontvangen bedragen	10	20
Stand per 31 december	455	1.145

2.4.3 VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserve

Stand per 1 januari	-	-
Mutatie	-	-
Stand per 31 december	-	-

Bestemmingsreserves

Stand per 1 januari	410	529
Mutatie	-225	-119
Stand per 31 december	185	410

Nog te bestemmen resultaat

Resultaat over boekjaar	945	839
Totaal eigen vermogen	1.130	1.249

Eigen Vermogen	Stand 01-01-2018	Toevoeging / vorming	Bestemming / Vrijval	Terugbetaling aan gemeenten	Saldo 31-12-2018
Algemene Reserve	-				-
Bestemmingsreserve	410	-	-225	-	185
Nog te bestemmen resultaat	839	945	-	-839	945
Totaal	1.249	945	-225	-839	1.130

Hieronder zijn de mutaties gedurende het verslagjaar nader uitgewerkt.

Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2018	Toevoeging/ vorming voorziening	Bestemming 2018	Vermin- deringen 2018	Stand per 31-12-2018
Bedrag * € 1.000					
Transitiereserve	349	-	-	-210	139
Reserve Wet Werk en Zekerheid	61	-	-	-15	46
Totaal	410	-	-	-225	185

Boekwaarde
31-12-2018

Boekwaarde
31-12-2017

Voorzieningen

Bestaande risico's op te verwachten verplichtingen of verliezen

Voorziening meerjaren onderhoudsplan	381	280
Voorziening WW-verplichting	295	365
Voorziening bovenwettelijke uitkering	1	-
Totaal	678	645

Voorziening Meerjaren Onderhoudsplan

Stand per 1 januari	280	140
Dotatie	101	140
Totaal	381	280
Aanwending	-	-
Stand per 31 december	381	280

Voorziening eigen risico WW-verplichtingen

Drechtwerk is voor enkele ontslagen ambtenaren eigen risicodragers voor de WW-uitkering. Het UWV verhaalt de bruto WW en werkgeverslasten bij de werkgever. De voorziening wordt gevormd op basis van de geraamde lasten uitgaande van de maximale wettelijke rechten, verminderd met verwachte eerdere nieuwe dienstverbanden en eventuele andere terug verdienen. De omvang van de voorziening eigen risico WW-uitkeringen wordt jaarlijks herijkt en is voor 2018 gewaardeerd op € 295.242 en laat zich als volgt in beeld brengen:

Voorziening eigen risico WW-Uitkeringen

Stand per 1 januari	365	452
Dotatie/Onttrekking	-70	-87
Totaal	295	365
Aanwending	-	-
Stand per 31 december	295	365

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Voorziening bovenwettelijke uitkering		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	1	-
Totaal	1	-
Aanwending	-	-
Stand per 31 december	1	-

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Stand per 1 januari	26.471	27.584
Af/bij: mutatie gedurende het boekjaar	-1.072	-1.113
Stand langlopende leningen per 31 december	25.400	26.471

De rente op langlopende leningen bedraagt in 2018 € 473.000 (2017: € 498.000). In de financieringsparagraaf is het verloop en de stand van de leningenportefeuille nader toegelicht.

2.4.4 VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Rekening-courant BNG	-	346
Crediteuren	2.863	1.476
Overige schulden	1.254	1.341
Totaal	4.118	3.163

De crediteuren en te ontvangen credit facturen betreffen facturen met een vervaldatum in 2018. De crediteuren bestaan met name uit Werxaam, Stroomlijn en QBuzz.

De overige schulden ad. € 1.254 betreffen met name de afdrachten voor pensioen- en overige premies voor werkgever- en werknemer lasten, die ingehouden zijn in de salarisproductie december 2018 en afgedragen moeten worden gedurende begin 2019.

Overige schulden

Loon- en premieheffingen	1.108	1.192
Pensioenpremies	11	12
Omzetbelasting	49	42
Diverse overige schulden	87	95
Totaal	1.254	1.341

Boekwaarde 31-12-2018

Boekwaarde 31-12-2017

Overlopende passiva

Nog te betalen posten	273	310
Vooruitontvangen opbrengsten	181	58
Stand per 31 december	454	368

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Jegens derden is Drechtwerk de volgende verplichtingen aangegaan die leiden tot verplichtingen die verder strekken dan alleen het boekjaar 2018:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen				
Bedragen in euro's	1 jaar	tussen 1 en 5 jaar	langer dan 5 jaar	Totaal
Autolease	65.781		0	65.781
Lease magazijnhulpmiddelen	32.070	92.343	1.944	126.357
Ongediertebestrijding	6.680			6.680
HRM applicatie	75.000	150.000		225.000
ICT beveiliging	7.140	18.564		25.704
Totaal	186.671	260.907	1.944	449.522

2.5 Toelichting op het overzicht van Baten en Lasten

De programmarekening Drechtwerk wordt toegelicht op basis van de cijferpresentaties van de Burap (4 en 8 maandelijks aan het Bestuur) en de interne rapportage aan het management van Drechtwerk.

In de toelichting op de programmabegroting van Drechtwerk worden de gerealiseerde cijfers over 2018 vergeleken met de (gewijzigde) begrote cijfers over 2018 (zie hoofdstuk 1.8.1 Financiële verantwoording Programma Drechtwerk).

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
<u>Opbrengsten</u>			
Omzet DSA	3.737	3.406	3.670
Kosten van grond- en hulpstoffenverbruik en uitbesteed werk	830	937	1.076
Toegevoegde waarde	2.907	2.469	2.594
Omzet Detacheringen Drechtwerk	5.670	5.703	6.041
Kosten (onder aanbestede deta)	653	619	621
Toegevoegde waarde	5.017	5.084	5.420
Overige opbrengsten			
Bijdrage groot bedrijfsvervoer	-	-	10
Bijdrage individueel vervoer	319	320	273
Huuropbrengsten gebouwen	63	63	77
Doorbelaste energiekosten	-	-	-
SDD	1.934	1.933	2.182
Overige (bijzondere) inkomsten	101	85	202
Totaal	2.418	2.401	2.744
Doorbelasting Overhead aan BV's	270	276	279
Totaal opbrengsten	10.612	10.230	11.037
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers			
Salarissen ambtelijk medewerkers	1.995	2.021	2.082
Salarissen gecontracteerde medewerkers	2.876	2.911	2.965
Medewerkers niet in loondienst	340	355	417
Totaal kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	5.212	5.287	5.464
Af: Salariskosten boventallig personeel	-8	-41	-70
Totaal	5.204	5.246	5.394

De kosten voor salarissen boventallig personeel worden bij de buitengewone baten en lasten als incidentele lasten gepresenteerd.

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Salarissen ambtelijk medewerkers			
Bruto salarissen	1.552	1.572	1.604
Sociale lasten	253	256	286
Pensioenlasten	190	193	192
Totaal	1.995	2.021	2.082

Kengetallen:

Verhouding sociale lasten/salarissen in % : **28,57%**   **28,57%**   **29,78%**

Gemiddelden per FTE:

Ambtelijk medewerkers **27,4**   **27,7**   **30,7**

Gecontracteerde medewerkers **39,1**   **39,4**   **38,7**

Salarissen en sociale lasten per FTE (bedragen in €)

Ambtelijke medewerkers **72.825**   **73.096**   **67.818**

Gecontracteerde medewerkers **73.567**   **73.936**   **76.606**

Overige personele kosten

Vervoerskosten	610	605	674
Studiekosten	73	85	75
Werkkleding	28	22	18
Kerstpakketten	52	52	54
Overige kosten	112	111	88
Totaal	875	875	909

Algemene kosten

Afschrijvingen vaste activa

Afschrijvingen materiële vaste activa 954   1.003   966

Afschrijvingen materiële vaste activa gefinancierd -   -   -

uit bestemmingsreserve -   -   -

Totaal **954**   **1.003**   **966**

Rentekosten

Rente langlopende leningen 473   473   498

Rente liquide middelen -   -   -

Ontvangen rente deelnemingen -126   -119   -133

Totaal **348**   **354**   **365**

In de Treasuryparagraaf wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rente en de besteding van

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Onderhoudskosten			
Terreinen	20	28	31
Gebouwen	173	106	54
Meerjarenonderhoudsplan	-	101	140
Installaties	104	125	105
Machines	67	46	38
Computerapparatuur	449	435	428
Inventarissen	15	12	6
Aanschaffingen < € 1.000	52	39	17
Vervoermiddelen	1	6	2
Schoonmaakkosten	61	64	56
Totaal	941	962	877

De onderhoudskosten van gebouwen, installaties en machines betreft correctief onderhoud, dat wil zeggen gebaseerd op incidentele reparaties, die van jaar tot jaar kunnen fluctueren.

Energiekosten			
Elektriciteit	104	111	107
Gas	62	74	65
Water	9	19	12
Brandstofkosten vervoermiddelen	15	17	19
Totaal	190	221	203

Huur en erfpacht			
Erfpacht	41	42	42
Bedrijfsmiddelen	7	8	10
Totaal	48	50	52

Belastingen & verzekeringen			
Onroerende zaakbelasting	45	46	45
Milieubelastingen, reinigingsrechten	64	68	91
Brand- en bedrijfsschadeverzekering	39	36	44
W.A.-verzekering bedrijf	43	44	42
Overige verzekeringen/ belastingen	18	15	15
Totaal	210	208	237

Kantoorkosten			
Telecommunicatie	18	25	21
Kantoorbenodigdheden	9	11	8
Porti	21	18	20
Kosten fotokopieën	34	36	36
Abonnementen, contributies en vakliteratuur	43	53	42
Accountantskosten	75	75	75
Diverse overige kosten	5	20	5
Totaal	205	238	207

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Overige kosten			
Reis- en verblijfkosten	2	-	1
Leasekosten	121	124	130
Afschrijving incurante voorraden	-	-	-
Oninbare vorderingen	-	-	-
Schadevergoedingen	12	-	15
Vorraadverschillen	16	-	1
Resultaat desinvsteringen	-	-	-
Externe adviseurs	278	279	380
Transportkosten	5	-	4
Kosten koffievoorziening	54	70	51
Diverse overige lasten	75	23	40
Totaal	562	496	622
Externe adviseurs			
Toelichting:			
Arbodienst	172	165	176
Diverse kosten externe adviseurs	106	114	204
Totaal	278	279	380
Diverse kosten externe adviseurs			
Directie	29	27	67
Informatisering w.o. Voice-IT	50	57	98
P&O beheerkosten	8	20	13
Diverse overige afdelingen	20	10	26
Totaal	106	114	204
Leasekosten			
Hierin zijn begrepen de kosten van :			
Bedrijfs- en personenauto's	88	91	98
Heftrucks	33	33	32
Overige	-	-	-
Totaal	121	124	130
Totaal algemene kosten	3.457	3.532	3.529
Operationeel resultaat	1.076	577	1.204

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Subsidieresultaat			
Salarissen Wsw-medewerkers	33.831	33.929	35.069
Rijksbijdrage Wsw-medewerkers	30.486	30.533	29.516
Inhouding SDD Rijkserelateerde WsW subsidie (BW)	2.208	2.208	-
Totaal	-5.553	-5.604	-5.553
Salarissen Wsw-medewerkers			
Bruto salarissen Wsw-medewerkers	26.567	26.644	27.465
Sociale lasten Wsw-medewerkers	4.832	4.846	5.080
Pensioenlasten Wsw-medewerkers	2.432	2.439	2.524
Totaal	33.831	33.929	35.069
Kengetallen			
Gemiddeld loon in FTE	32.321	32.384	31.712
Gemiddelde bezetting Wsw-personeel in FTE	1.047	1.048	1.106
Rijksbijdrage Wsw-medewerkers			
Uitkering ten laste van het macrobudget	30.486	30.533	29.516
Rijksbijdrage t.b.v. begeleid werken			
Totaal	30.486	30.533	29.516
Resultaat voor buitengewone resultaten	-4.476	-5.028	-4.349
Subsidie Wsw:			
De subsidie WSW kwam in 2018 voor een bedrag van € 51.000 lager uit dan geprognostiseerd ten tijde van de 2 ^e Burap.			
Incidentele baten en lasten			
Incidentele baten	-630	-181	-444
Incidentele lasten	302	246	784
Totaal	-328	65	340

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Incidentele baten en lasten			
Incidentele baten	-630	-181	-444
Incidentele lasten	302	246	784
Totaal	-328	65	340
Incidentele baten			
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren	-14	-	-
DVO 2018 AssemblyPartner	-81	-110	-
Vrijval voorziening loonsuppletie 2013	-23	-23	-
Incidentele positieve bedrijfsresultaten BV's	-246	-11	-
Letselschade uitkering	-37	-37	-
Vrijval hoger beroep reservering jaarrek 2017	-23	-	-
Afname verlof voorziening WXM	-77	-	-
Vrijval voorziening verliezen BV's	-	-	-11
Extra inkomsten Verlofdagen	-	-	-90
WerXaam BV - pensioen- en jubileumpremie	-	-	-18
Vrijval Balansrekeningen v.a.v. verjaring	-	-	-156
Verplichting loonsuppletie 2012	-	-	-19
Vrijval reserve WWZ	-15	-	-
Dividend FrisFacilitair	-98	-	-56
Resultaat desinvesteringen	-	-	-40
Diverse incidentele baten	-16	-	-54
Totaal	-630	-181	-444
Incidentele lasten			
Salariskosten boventallig personeel	8	41	70
Dakinspectie tbv "project zon op daken"	14	10	-
Verlof correctie Assembly Partner 2017	13	12	-
Arbeidsinspectie	6	6	-
Afrekening Evides (water oude panden)	-	-	28
Eenmalige kosten door verlofdagen voor GR	-	-	184
Frichtiekosten	4	-	14
WerXaam BV - pensioen- en jubileumpremie	-	-	14
Totaal	44	69	310
Overige Incidentele lasten			
Explotatie resultaat DW Groen BV	-	-	265
Dotatie WW-voorziening	10	-	-
Inzet loonwaarde meeting	-	100	-
Subsididesk	76	77	-
Voorziening tbv leningen	163	-	-
Extra (eenmalig) resultaat DW Groen BV Verlof dagen	-	-	75
MTO onderdeel Drechtsteden Actief	-	-	17
Subsidie correctie Alblasterdam BW	-	-	94
Diverse incidentele lasten	8	-	23
Totaal	257	177	474
Resultaat voor dekkingsmiddelen	-4.148	-5.093	-4.689
Bijdrage Gemeenten			
De bijdrage gemeenten laten zich als volgt in beeld brengen			
Bijdrage op basis van de vastgestelde begroting	5.093	5.093	3.079
Extra bijdrage gemeenten n.a.v. burap	-	-	1.635
Bijdrage deelnemende gemeenten verliessaldo	5.093	5.093	4.714
Resultaat voor bestemming reserves	945	-	25

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Bijdrage Gemeenten			
De bijdrage gemeenten laten zich als volgt in beeld brengen			
Bijdrage op basis van de vastgestelde begroting	5.093	5.093	3.079
Extra bijdrage gemeenten n.a.v. burap	-	-	1.635
Bijdrage deelnemende gemeenten verliessaldo	5.093	5.093	4.714
 Resultaat voor bestemming reserves	 945	 -	 25
 Onttrekking reserves			
Vrijval Algemene Reserve	-	-	-
Vrijval uit de bestemmingsreserve	-	-	814
Totaal onttrekking reserves	-	-	814
 Resultaat na dekkingsmiddelen	 945	 -	 839

2.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Algemeen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de GR Drechtwerk van toepassing zijnde regelgeving voor leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking en voor toezichthoudende topfunctionarissen.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor de GR Drechtwerk is € 187.000 bij een volledig dienstverband. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Drechtwerk heeft vastgesteld dat de leden van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de algemeen directeur in aanmerking komen voor toepassing van de WNT

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

bedragen x € 1	J.J.M. Thielen	
Functiegegevens	Algemeen directeur	
Kalenderjaar	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	12
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 12.733	€ 258000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 152.796	€ 258.000
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 124.667	€ 137.982
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 124.667	€ 137.982
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 124.667	€ 137.982
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

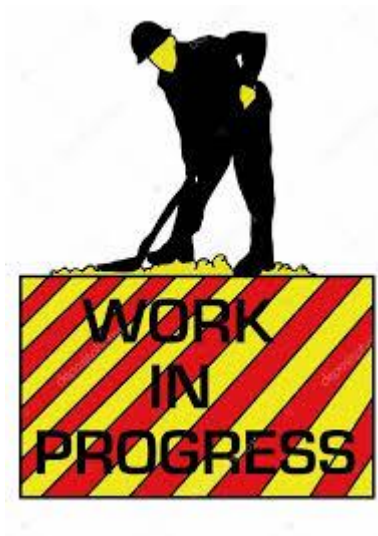
Toezichthoudende topfunctionarissen

Geen van de toezichthoudende topfunctionarissen ontvangt een bezoldiging, dien ten gevolge is er ook geen sprake van een overschrijding van de norm.

bedragen x € 1	P. Heijkoop	A. Flach	H. Visser	P. Verheij
Functiegegevens	Voorzitter AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 – 31-12	01-01– 31-12	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28.050	€ 18.700	€ 18.700	€ 18.700
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totale bezoldiging 2017	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
bedragen x € 1	T. Jansen	P.Paans	R. Kreukniet	J.R. Reuwer
Functiegegevens	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	04-07 – 31-12	04-07– 31-12	01-01 – 04-07	01-01 – 04-07
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 9.350	€ 9.350	€ 9350	€ 9350
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totale bezoldiging 2017	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

2.7 Controle verklaring van de onafhankelijk accountant

---

3. Overige informatie 2018

3.1 Sociale gegevens

Herindicaties

Bovengrens	0
Ondergrens	6
Ernstig	28
Matig	67
	101

In 2018 zijn 101 herindicaties van actieve medewerkers uitgevoerd door het UWV Werkbedrijf. Hiervan hebben 67 medewerkers de indicatie 'matig' gekregen en 28 medewerkers kregen de indicatie 'ernstig'. Bij 6 medewerkers is de indicatie ondergrens vanuit een herindicatie afgegeven.

Er zijn 6 medewerkers die de indicering 'ondergrens' hebben gekregen, 4 medewerkers van de oude doelgroep (voor 1998) en 2 medewerkers van de nieuwe doelgroep. Zij hadden nog een geldige indicatie, echter door verslechtering van hun situatie zijn er ondergrensdossiers bij het UWV aangevraagd en zijn zij 'ondergrens' geworden. Daarom zijn deze medewerkers wel meegenomen in de tellingen hierboven, maar komen niet voort uit reguliere aanvragen herindicatie.

Soort handicap

Licht	Matig	Ernstig	Ondergrens	Bovengrens	Totaal
0	1098	187	12	10	1307

Bezetting 2018 Ultimostand in personen Wsw naar geslacht

Mannen	866
Vrouwen	441
	1307

Mannen	66,26%
Vrouwen	33,74%

Het totaal aantal medewerkers is gedaald van 1367 in 2017, naar 1307 in 2018. Het percentage mannen is iets gestegen en bij de vrouwen iets gedaald. Door de afronding van het percentage komen we op dezelfde percentages uit als vorig jaar, 66% mannen en 34% vrouwen.

Door de Participatiewet komen er geen nieuwe medewerkers meer in dienst, met uitzondering van medewerkers die terug komen, op basis van hun terugkeergarantie Begeleid Werken, naar Drechtwerk en door naadloze overname, van een andere SW bedrijf, door Drechtwerk.

Bezetting 2018 Ultimostand in personen AP/WX naar geslacht

Mannen	43
Vrouwen	21
	64

Mannen	67,19%
Vrouwen	32,81%

De bezetting binnen het ambtelijk- en WerXaam personeel is afgenomen, in 2017 waren er 73 personen in dienst. In vergelijking met 2017 is het percentage mannen en vrouwen gelijk gebleven.

Bezetting 2018 Ultimostand in personen DWGroen BV naar geslacht

Mannen	20
Vrouwen	9
	29

Mannen	68,97%
Vrouwen	31,03%

Het totaal aantal medewerkers binnen DWGroen BV is gedaald van 43 in 2017 naar 29 in 2018. Het percentage mannen is gedaald en bij de vrouwen gestegen. In 2017 waren er 74% mannen en 26% vrouwen.

Man / vrouw verdeling bij in- en uitstroom Wsw

Instroom	Aantal	WSW bestand	Begeleid Werken
Man	3	1	2
Vrouw	6	5	1
	9	6	3

Uitstroom	Aantal	WSW bestand	Begeleid Werken
Man	37	36	1
Vrouw	32	27	5
	69	63	6

Er zijn 4 medewerkers naadloos overgenomen van een ander SW bedrijf en 2 medewerkers zijn teruggekomen, op basis van hun terugkeergarantie, na een dienstverband op basis van Begeleid Werken. De instroom in Begeleid Werken, zijnde 3 medewerkers, komen voort uit een SW dienstverband. In totaal zijn er in 2018 9 medewerkers ingestroomd, gelijk aan 2017.

In totaal zijn er in 2018 69 medewerkers uitgestroomd. In 2017 waren dit 72 medewerkers.

Man / vrouw verdeling bij in- en uitstroom AP/WX

Instroom	Aantal	Ambtenaren bestand	WerXaam Bestand
Man	3	0	3
Vrouw	1	0	1
	4	0	4

Uitstroom	Aantal	Ambtenaren Bestand	WerXaam bestand
Man	19	13	6
Vrouw	8	6	2
	27	19	8

Instroom

Van de 4 medewerkers die ingestroomd zijn in 2018 binnen WerXaam BV, was er 1 medewerker vakantiekraacht. Vanaf 2006 worden er door de oprichting van WerXaam BV geen ambtenaren meer aangesteld.

Uitstroom

Van de 27 medewerkers die uitgestroomd zijn, zijn er 13 ambtenaren ingestroomd in WerXaam BV. De overige 6 ambtenaren zijn om andere redenen uit dienst gegaan. Binnen WerXaam BV zijn er 8 medewerkers om diverse redenen uitgestroomd.

Man / vrouw verdeling bij in- en uitstroom BV's in personen

Instroom	Aantal	Uitstroom	Aantal
Man	22	Man	24
Vrouw	3	Vrouw	0
	25		24

De instroom binnen de BV is gedaald van 35 in 2017 naar 25 in 2018. De medewerkers hebben tijdelijke dienstverbanden.

Leeftijdsofbouw Wsw in personen

< 25 jaar	26 t/m 35	36 t/m 45	46 t/m 55	Vanaf 56	Totaal
11	134	217	465	480	1307

Leeftijdsofbouw Ambtelijk-/WX personeel in personen

< 25 jaar	26 t/m 35	36 t/m 45	46 t/m 55	Vanaf 56	Totaal
0	2	12	28	22	64

Leeftijdsofbouw BV's in personen

< 25 jaar	26 t/m 35	36 t/m 45	46 t/m 55	Vanaf 56	Totaal
3	9	3	7	7	29

Uitstroom Wsw naar reden in personen

In personen	2017	2018
Doorstroom	1	0
Overleden	9	6
VUT / pensioen	22	27
Langdurig arbeidsongeschikt	3	2
Begeleid werken	9	3
Ontslag van rechtswege	7	0
Disciplinair ontslag	2	2
Ontslag wegens passeren ondergrens Wsw	0	0
Verhuizing	0	1
Overige	17	19
Ontslag in proeftijd	1	0
Terugplaatsing DW na BW	0	3
Overplaatsing andere SW / gemeente	1	6
Totaal	72	69

Overige is onderverdeeld in: 1 maal ontslag met toestemming UWV, 16 maal uit dienst met wederzijds goedvinden, 1 maal een andere voorziening en 1 maal overige persoonlijke omstandigheden.

Bezetting 2018 (Ultimostanden) in fte's

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Wsw	1097,20	1094,45	1091,45	1084,39	1078,04	1074,29	1069,55	1063,65	1060,87	1057,61	1051,33	1049,17
Beg werken	90,11	91,11	90,44	91,33	91,33	91,33	91,33	91,33	91,55	91,55	91,55	91,55
AP	30,82	30,82	28,82	28,82	28,82	27,82	26,82	25,82	24,99	24,99	24,99	24,99
WerXaam	38,95	38,95	40,28	40,28	40,28	40,28	40,28	39,28	38,28	37,17	37,17	38,17
BV's	15,64	15,64	16,18	16,18	28,73	32,59	36,45	37,31	37,31	33,31	20,76	18,25
Stage onbetaald	25,00	25,00	26,00	28,00	35,00	34,00	19,00	17,00	23,00	22,00	29,00	30,00
Stage betaald	1,00											

3.2 Afkortingen

DB	Dagelijks Bestuur
AB	Algemeen Bestuur
SW	Sociale Werkvoorziening
AP	Ambtelijk Personeel
WX	WerXaam
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
GR	Gemeenschappelijke Regeling
KAM	Kwaliteit Arbo & Milieu
SHV	Schuld Hulp Verlening (Drechtwerk)
BSHV	Bureau Schuld Hulp Verlening (Sociale Dienst Drechtsteden)
BVO	Basis Veiligheid Openbare Ruimten
VCA	Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers
AKA	Arbeidsmarktgekwalficeerd Assistent
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Dit jaarverslag is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Directie van Drechtwerk

Kamerlingh Onnesweg 1
3316 GK Dordrecht

Postbus 528
3300 AM Dordrecht

T 078 – 652 59 11
E info@drechtwerk.nl
I www.drechtwerk.nl